
Plan upravljanja destinacijom
GRAD KRIŽEVCI
za razdoblje 2026. – 2029.

---

1. UVOD	2
1.1. Polazište	2
1.2. Sadržaj i metodologija	2
2. ANALIZA STANJA	4
2.1. Strateški dokumenti	4
2.2. Opći podaci	4
2.3. Resursna osnova	8
2.4. Turistički proizvodi i usluge	16
2.5. Javna turistička infrastruktura	25
2.6. Komunalna infrastruktura	26
2.7. Prometna infrastruktura	29
2.8. Analiza stanja digitalizacije	32
2.9. Analiza stanja pristupačnosti destinacije osobama s invaliditetom	32
2.10. Analiza organiziranosti i dostupnosti usluga u destinaciji	33
2.11. Analiza stanja i potreba ljudskih potencijala	34
2.12. Analiza komunikacijskih aktivnosti	34
2.13. Analiza konkurencije	36
2.14. Izvješće o analizi stanja	36
3. POTENCIJAL ZA RAZVOJ I PODIZANJE KVALITETE TURISTIČKIH PROIZVODA	39
4. POKAZATELJI ODRŽIVOSTI NA RAZINI DESTINACIJE	46
5. RAZVOJNI SMJER S MJERAMA I AKTIVNOSTIMA	47
5.1. SWOT analiza	47
5.2. Identificiranje općih načela i ciljeva turizma	47
5.3. Oblikovanje strateškog pravca i prioriteta	48
5.4. Identificiranje ciljeva	49
5.5. Mjere i aktivnosti	50
6. SMJERNICE I PREPORUKE ZA DIONIKE RAZVOJA	52
6.1. Smjernice i preporuke za jedinicu lokalne samouprave	52
6.2. Smjernice i preporuke za turističku zajednicu	53
6.3. Smjernice i preporuke za druge dionike u turizmu i upravljanju turizmom u destinaciji	53
7. POPIS PROJEKATA	55
7.1. Popis projekata koji pridonose provedbi mjera potrebnih za doprinos ostvarenju pokazatelja održivosti na razini destinacije	55
7.2. Projekti od posebnog značaja za razvoj destinacije	68

1. UVOD

1.1. Polazište

Sukladno odredbama Zakona o turizmu (NN 156/2023) turističke zajednice svih razina u obvezi su izrade Plana upravljanja destinacijom kao planskog dokumenta za razvoj održive destinacije. Zakonom o turizmu te Pravilnikom o metodologiji izrade Plana upravljanja destinacijom (NN 112/2024) propisani su sadržaj, metodologija i proces izrade dokumenta. Plan upravljanja izrađuje se za razdoblje od četiri godine, a njegovo se ostvarenje prati na godišnjoj razini.

Strateški nacionalni dokument s kojim se usklađuju svi zakonom definirani elementi Plana upravljanja destinacijom jest Strategija razvoja održivog turizma do 2030. godine (NN 2/2023). Plan upravljanja mora biti usklađen i s ostalim važećim dokumentima strateškog planiranja na nacionalnoj razini te lokalnoj razini za koju se Plan upravljanja donosi.

Plan upravljanja destinacijom donosi se u zakonskoj proceduri kojom je definirana obveza uključivanja lokalnih dionika svih razina, a kako bi se u konačnici usvojio dokument usklađen s očekivanjima, planovima i mogućnostima lokalne zajednice i dionika svih razina u destinaciji.

1.2. Sadržaj i metodologija

Zakon o turizmu u čl. 25. Plan upravljanja definira kao "... planski dokument za razvoj održive destinacije".

Značajniji kvantitativni razvoj turizma u svim hrvatskim destinacijama pred institucije odgovorne za razvoj i upravljanje turizmom, ali i one koje utječu na ukupnu kvalitetu života u destinacijama, stavlja zadatak upravljanja kvalitetom razvoja turizma u skladu s očekivanim porastom njegova fizičkog obujma.

Razvoj ponude i sadržaja, nastavno i jačanje turizma kao elementa ukupnog gospodarskog osnaživanja destinacije, naslanja se na infrastrukturu i ljudske resurse. Turistički slabije razvijena područja imaju odgovornost i obvezu željenim razvojem svojih resursa u smjeru njihove turističke valorizacije upravljati sustavno i planski prema ostvarenju zadanih ciljeva. Ciljevi turističkog razvoja trebaju biti usuglašeni na razini destinacije i u skladu s resursnim, infrastrukturnim, gospodarskim, ljudskim i svim ostalim kapacitetima destinacije te biti usuglašeni sa svim usvojenim sektorskim strateškim i planskim dokumentima.

Plan upravljanja, ključni planski dokument upravljanja destinacijom, na prijedlog Turističkog vijeća turističke zajednice i nakon provedenog javnog savjetovanja, donosi predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave. Kad ga predstavničko tijelo usvoji, Plan upravljanja objavljuje se u službenom glasniku jedinice lokalne samouprave i na mrežnim stranicama turističke zajednice.

Turističke zajednice kao dio svoje uloge u upravljanju destinacijom (Zakon o turizmu, čl. 10.), poštujući zakonski definirane metodološke okvire planiranja, u proces izrade Plana upravljanja sukladno čl. 25. Zakona o turizmu uključuju "... jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, javne ustanove i trgovačka društva u vlasništvu jedinica lokalne samouprave i Republike Hrvatske, udruge koje izravno sudjeluju u kreiranju destinacijskog lanca

vrijednosti u turizmu, nadležna tijela za prostorno planiranje, zdravstvo i kulturu, kao i druge dionike važne za planiranje razvoja turizma u destinaciji”.

Tijekom izrade Plana upravljanja destinacijom provedena je anketa za lokalno stanovništvo prema Smjernicama za provođenje istraživanja stavova lokalnog stanovništva o turizmu i utjecaju turizma na kvalitetu života (Ministarstvo turizma i sporta, siječanj 2025.). Plan upravljanja za razdoblje 2026. – 2029. prvi je planski dokument prema zadanoj metodologiji, a u navedenom razdoblju turistička zajednica ima obvezu sastavljanja redovitih godišnjih izvješća o realizaciji mjera, aktivnosti i projekata definiranih u dokumentu. Stoga je za uspješnost provedbe Plana upravljanja i u cilju realizacije zajedničkih ciljeva održivog turističkog razvoja destinacije, od iznimnog značaja komunikacija lokalnih dionika i turističke zajednice, ne samo pri izradi dokumenta nego i kontinuirano tijekom planskog razdoblja.

Za izradu Plana upravljanja destinacijom Križevci za razdoblje 2026. – 2029. korišteni su posljednji dostupni podaci po kategorijama i vrstama podataka iz javno dostupnih izvora, ali upućen je i izravan upit nadležnim institucijama i tvrtkama. Podatke koji nisu javno dostupni službenim putem zatražila je Turistička zajednica grada Križevaca. Razdoblje po grupama podataka odnosi se na 2023. ili 2024. godinu, ovisno o dostupnosti podataka, a što je kod navođenja podataka naznačeno.

Sukladno čl. 9. Pravilnika o metodologiji izrade Plana upravljanja destinacijom, dokument sadrži:

1. analizu stanja
2. popis resursne osnove
3. obvezne pokazatelje održivosti na razini destinacije
4. razvojni smjer s mjerama i aktivnostima potrebnim za njegovo ostvarenje
5. prijedlog smjernica i preporuka za razvoj ili unaprjeđenje destinacije
6. popis projekata koji pridonose provedbi mjera potrebnih za doprinos ostvarenju pokazatelja održivosti na razini destinacije
7. popis projekata od posebnog značaja za razvoj destinacije.

Plan upravljanja donosi se u slijedećem postupku:

1. pokretanje izrade Plana upravljanja destinacijom
2. izrada prijedloga Plana upravljanja
3. javno savjetovanje o prijedlogu Plana upravljanja
4. donošenje Odluke Turističkog vijeća Turističke zajednice grada Križevaca o upućivanju prijedloga Plana upravljanja na usvajanje Gradskom vijeću Grada Križevaca
5. usvajanje Plana upravljanja od strane Gradskog vijeća grada Križevaca
6. objava Plana upravljanja u službenom glasniku Grada i na mrežnim stranicama Turističke zajednice grada Križevaca
7. dostava Plana upravljanja destinacijom s odlukom o usvajanju elektroničkim putem Ministarstvu turizma i sporta
8. dostava popisa projekata Ministarstvu turizma i sporta od strane jedinice lokalne samouprave.

2. ANALIZA STANJA

Analiza stanja predstavlja prvi korak u metodologiji izrade Plana upravljanja. Cilj provedbe analize stanja jest utvrđivanje trenutnog stanja turizma u destinaciji analizom različitih skupova podataka koji, osim turističkih, uključuju i infrastrukturne, prostorne, gospodarske i socijalne parametre kojima se utvrđuje ukupno stanje destinacije kao polazišne osnove za planiranje održivog turističkog razvoja.

Analiza stanja turizma provodi se analizom resursne osnove i razvojnog kapaciteta u odnosu na tržišne trendove, analizu tržišta, konkurentsko okruženje te planirane razvojne projekte.

Sastavni je dio analize stanja Izvješće o provedenoj analizi temeljeno na svim opisanim ulaznim parametrima za izradu analize.

2.1. Strateški dokumenti za područje grada Križevaca

- **Strateški dokumenti Grada Križevaca:**
  - Plan razvoja grada Križevaca za razdoblje 2021. – 2030.
  - Studija i strategija razvoja zelene infrastrukture grada Križevaca do 2027.
  - Strategija zelene urbane obnove grada Križevaca
- **Strateški dokumenti iz područja turizma:**
  - Strateški plan razvoja turizma grada Križevaca
  - Akcijski plan razvoja održivog turizma u Koprivničko-križevačkoj županiji
- **Prostorni planovi:**
  - VI. izmjena i dopuna Prostornog plana uređenja Grada Križevaca
  - VII. izmjene i dopune Generalnog urbanističkog plana Grada Križevaca
- **Zakonska regulativa:**
  - Zakon o turizmu (NN 156/2023)
  - Zakon o turističkim zajednicama i promicanju hrvatskog turizma (NN 52/2019; 42/2020)
- **Ostali planovi i propisi:**
  - Odluka o visini paušalnog poreza po smještajnoj jedinici
  - Odluka o lokalnim porezima

2.2. Opći podaci

Povijest grada Križevaca

Križevci su jedan od najstarijih gradova sjeverozapadne Hrvatske. Prvi put se spominju 1193. godine, a već 1252. dobivaju povlastice slobodnog kraljevskog grada. Marija Terezija 1752. ujedinjuje Gornji i Donji grad u jedan

grad pod nazivom Križevci (danas se tako zovu dvije gradske četvrti Križevaca). Grb grada Križevaca nastao je spajanjem grbova Donjeg i Gornjeg grada. Križevci su prometno križište pa je i to pridonijelo današnjem imenu. Križevačke crkve i kapele raspoređene su na prilazima gradu, tvoreći oko grada križ. Jedno je od tumačenja imena grada i značenje prometnog križišta. U Križevcima su se još iz antičkih vremena križale znamenite ceste koje su neplavljenim krajevima išle od zapada prema istoku, ali su bile i veza Save s Dravom i možda su Križevci po tome dobili svoje ime. Gradom su prolazili Rimljani na putu iz *Acquae Vivae* (Petrijanec) i *Acquae Iasae* (Varaždinskih Toplica) preko Kalnika za Sisciu (Sisak).

Život ljudi u križevačkom kraju možemo pratiti unatrag pet tisuća godina. Taj podatak potvrđuju brojni arheološki nalazi iz mlađeg kamenog i metalnog doba. Na širem križevačkom području (bivša općina Križevci) pronađeno je 81 arheološko nalazište. Za 23 nalazišta nije utvrđen karakter ili vremenska pripadnost. 40 nalazišta pripada prapovijesnom razdoblju, od toga je 17 lokaliteta naseobinskih kompleksa, tri lokaliteta groblja i tri pojedinačna groba, jedna ostava i 16 pojedinačnih nalaza.

U samim Križevcima nalaze se dva prapovijesna nalazišta. Prvo, u Nehajevoj ulici, u kojem su pronađeni ostaci naselja iz brončanog doba, dok je drugo na području Ciglane, s ostacima naselja iz kasnog brončanog doba. U neposrednoj okolini grada (periferiji) postoji još pet lokaliteta: Karane s neolitičkim naseljem, Križevačko Bukovje s naseljem iz eneolitika, Martinec (danas Sv. Martin) s naseljem iz kasnog brončanog doba i dva nalaza kamenih sjekira na području Cubinca. Iako je udaljen desetak kilometara od Križevaca, važno je spomenuti i neolitički lokalitet Brezovljani koji je izdvojen kao regionalna varijanta u okviru kasnoneolitičke sopotske kulture.

Među pavlinima koji su ostavili najveći utjecaj na grad moramo spomenuti Nikolu Bengera, Ivana Rangera i Tituša Brezovačkog. Benger je autor knjižice o povijesti čudotvorne Majke Božje u Koruškoj blizu Križevaca *Regina martyrum innumeris gratis Corusca dei mater dolorosa Maria*. Knjiga je objavljena u Čestohovi 1730. godine i smatra se našim prvim propagandnim vodičem vjerskog turizma. Knjižica je Križevcima donijela popularnost i ekonomsku korist jer se u grad (na hodočašće) putovalo iz cijele Hrvatske. Glavno Bengerovo djelo vezano je uz povijest pavlinskog reda, a u kronici reda osvrnuo se i na mučeništvo kanonika Marka Križevčanina. Osim toga, u Križevcima je od 1801. djelovala Grkokatolička biskupija (eparhija) s velikom i vrlo vrijednom biskupskom knjižnicom. U gradu su sjeme obrazovanja posijali pavlini (1674. – Pavlinska gimnazija), koji su u Pavlinskom samostanu u središtu grada imali veliku knjižnicu (reprezentativna soba na katu) i čak dva knjižničara: Benedikta Begria i Budimira Jarmića. Neobično je važno da je na istim temeljima 1860. osnovano Gospodarsko i šumarsko učilište s ratarnicom, poslije kompleks Višeg gospodarskog učilišta, u to doba najcjenjenijeg u jugoistočnoj Europi. Iz njega će se razviti zagrebački poljoprivredni fakultet.

Krajem stoljeća uz prijašnje sajmove grad dobiva 1778. godine pravo na još dva sajma. Josip II. podijelio je 1780. godine pravo na još dva, a 1784. godine na još tri sajma. Križevci su tako stekli pravo održavanja sajмова tijekom cijele godine, a 1846. Ferdinand I. omogućio im je održavanje tjednog sajma. Trgovina se pretežno odvija u vanjskom gradu, na sajmištu između kapele sv. Roka i crkve sv. Ladislava.

Osim obrtničkim proizvodima najviše se trgovalo stokom, poljoprivrednim proizvodima te suknom. Na gospodarski razvoj grada velik utjecaj imala je vojska. Iako je neposredna turska opasnost prošla, Križevci su se i dalje nalazili u neposrednoj blizini Vojne krajine. Vojska i vojna uprava koja je bila smještena u gradu značili su jakog ekonomskog potrošača i kupca za većinu poljoprivrednih i obrtničkih proizvoda koje su nudili građani Križevaca i okolice. Križevačka pukovnija na taj je način gradu donosila veliki prosperitet, da bi 1779. vojna uprava Varaždinske krajine (Križevačka i Đurđevačka pukovnija) bila preseljena u Bjelovar. Preseljenje je bilo veliki gubitak za grad, naročito u prihodima, ali šteta je smanjena ponovnim uspostavljanjem samostalne Križevačke županije 1759. godine.

Početak društvenog okupljanja Križevčana također seže još u razdoblje ilirizma, ali najveći broj čitaoničkih, pjevačkih, obrtničkih, gospodarskih i sličnih udruženja, koja su imala veliko značenje u procesu formiranja modernog građanskog društva, javljaju se na prijelazu iz 19. u 20. stoljeće. Od ostalih odgojno-obrazovnih ustanova na području grada djeluje još i Opća pučka škola, a unutar nje odjeli Više pučke škole, Šegrtske, Ženske stručne škole i Opetovnice.

Gotovo čitavo 19. stoljeće može se okarakterizirati zlatnim razdobljem Križevačke povijesti, kada djelovanje ovdašnjih pojedinaca u raznim društvima kulturi, znanosti i javno značajno utječe na društvena kretanja u zemlji. Križevčani putuju svijetom, a o njihovim rezultatima zbori i cijela ondašnja monarhija. Preporodni pokret u Križevcima je naišao na vrlo plodno tlo. Križevci su bili sjedište županije na čelu sa županom i ilircem Ljudevitom Bedekovićem i podžupanom Nikolom Zdenčajem.

U Križevcima su od 1836. službovali mladi ilirci, Antun Nemčić (23 godine) i Ljudevit Vukotinović (23 godine), a vrlo često navraćali su Ljudevit Gaj, Ivan Kukuljević, Mirko Bogović, Metel Ožegović, Stanko Vraz i drugi. Po uzoru na ostala društva čitatelja ilirskih i čitaonica, koje su utemeljene u Varaždinu, Karlovcu i u Zagrebu, Ljudevit Vukotinović osniva društvo nazvavši ga Čitatelji ilirski. Križevci su bili nastanjeni pretežno hrvatskim pučanstvom, uspješno su se odupirali germanizaciji i mađarizaciji te su 1830. godine odlučno stali protiv uvođenja mađarskog jezika u hrvatske škole. 1832. uprava grada podržala je Gajevu molbu za izdavanje Ilirskih narodnih novina.

Veliki udarac za razvoj grada bilo je gubljenje županijskog središta. 1853. godine Križevci su osjetili svu moć apsolutističke vladavine ministra unutarnjih poslova Aleksandra Bacha, koji je samovoljno spojio Križevačku s Varaždinskom županijom. Slomom neoapsolutizma Hrvatska banska konferencija odlučila je vratiti hrvatski županijski sustav. Tako je Carskom naredbom od 16. siječnja 1861. godine uz ostale županije obnovljena i Križevačka.

Nažalost, nova kriza nije se morala dugo čekati. Godine 1871. ukinuta su Križevačka i Đurđevačka pukovnija, a 6. veljače 1886. godine na zahtjev Khuena Héderváryja donesen je zakon kojim je stvorena Bjelovarsko-križevačka županija, nastala spajanjem Bjelovarske i Križevačke županije. Križevci, koji su od 12. stoljeća bili kulturno, gospodarsko i vojno središte Križevačke županije, ovim činom gube primat, a ulogu središta preuzima Bjelovar. Ovakav upravno-politički sustav zadržao se do propasti Austro-Ugarske Monarhije.

U 20. stoljeću Križevci stagniraju u svojem razvoju. Od monumentalnih građevina sagrađen je tek Hrvatski dom 1914. godine prema projektu Stjepana Podhorskog, a električna energija počela se javno upotrebljavati otvaranjem Gradske munjare 1912. godine.

Na kraju 19. i početkom 20. stoljeća Križevci su pokušali iz tradicionalne obrtničke tj. manufakturne proizvodnje krenuti prema industrijskoj proizvodnji u tvornicama, čime bi se stvorila mogućnost većeg ekonomskog razvoja grada, ali je taj proces zaustavio Prvi svjetski rat.

Geografska obilježja područja grada Križevaca

Područje grada Križevaca, kao i područje čitave Koprivničko-križevačke županije, prema krajobraznoj regionalizaciji pripada području Panonske Hrvatske. Zauzima prostor dviju različitih geografskih cjelina (raščlanjivanje prostora u sustavu regionalne diferencijacije prema fizionomskoj metodi, odnosno raščlanjivanje na osnovi obilježja prostora) i to:

- bilogorsko-moslavački prostor
- sjeverozapadna Hrvatska.

Na području grada prema daljnjoj diferencijaciji u skladu s geološko-litološkim prilikama i pedološkim karakteristikama izdvaja se nekoliko reljefnih cjelina:

- Gorski krajolik na sjeveru, odnosno središnji dio tercijarnog pobrđa Kalničke gore, pravca pružanja jugozapad-sjeveroistok, najveći vrh 643 m nadmorske visine, pošumljena, slabije naseljen, turističko-rekreacijsko područje, izletišta, lovišta. Prema morfofenetskim osobinama prevladava fluviokrški tip reljefa.
- Ocjediti brežuljkasti i rebrast kraj južnog prigorja Kalničke gore i manjeg dijela Bilogore, prosječne nadmorske visine 150 – 300 m, raščlanjen dolinama brojnih potoka (Veliki potok, Črnec, Kamešnica, Glogovnica s pritocima među kojima su Tremovački potok i drugi), manje plodno podzolasto zemljište, vinogradarstvo, voćarstvo, najnaseljeniji dio bivše općine. Kroz njega prolazi dio važnije infrastrukture.

Prema seizmološkim kartama Geofizičkog zavoda PMF-a iz Zagreba, za povratni period od 50 do 10000 godina može se očekivati potres maksimalnog intenziteta od šest do devet stupnjeva MSK skale (VII. zona). Potresi se grupiraju uz obronke Kalnika i Bilogore. Za Kalnik su karakteristični plitki potresi jakosti $I_0 = VII_0$ MCS. Dokaz je tektonskih aktivnosti i apatovačko mineralno vrelo.

Hidrografska mreža (vodeni tokovi) pripada savskom slivu (dio tekućica s područja Kalnika i kalničkog Prigorja; Glogovnica, Vrtlin, Koruška, Črnec, Kamešnica; sve su pritoke rijeke Česme). Svi vodotoci imaju aluvijalni (kišni) režim s maksimalnim protocima u proljeće (ožujak – travanj). Kvaliteta vode u svim vodotocima ugrožena je zbog ispuštanja otpadnih voda i odlaganja smeća što predstavlja opasnost za izvore pitke vode.

Klima

Ovo je prijelazno područje umjereno semihumidne u stepskoaridnu panonsku klimatsku zonu, gdje se osim utjecaja opće cirkulacije karakteristične za ove geografske širine osjeća jak modifikatorski utjecaj niske Panonske nizine i velikog planinskog sustava Alpa i Dinarida, koji donekle slabe utjecaj Atlantskog oceana, a osobito Sredozemnog mora. Čitave zime ovdje je prisutan hladan zrak, tako da do izražaja dolazi svježja umjereno kontinentalna klima s dosta izraženim ekstremnim vrijednostima pojedinih klimatskih elemenata.

Osnovne osobine klime na području grada Križevaca su:

- srednja mjesečna temperatura iznosi oko 10 °C
- ukupna količina oborina iznosi prosječno 850 – 900 mm godišnje
- područje je blago vjetrovito, dok su jaki vjetrovi rijetkost.

Naselja i stanovništvo

Područje grada Križevaca s površinom od 263,72 km² ubraja se u veća gradska područja i čini 15 % sveukupne površine Koprivničko-križevačke županije.

Jedinica lokalne samouprave naziva Grad Križevci u svom sastavu ima jedno gradsko naselje – Križevce i 59

ostalim naselja. Ostala naselja u sastavu jedinice lokalne samouprave: Apatovec, Beketinec, Bojnikovec, Bukovje Križevačko, Carevdar, Cubinec, Čabraji, Dijankovec, Doljanec, Donja Brckovčina, Donja Glogovnica, Donji Dubovec, Đurđić, Erdovec, Gornja Brckovčina, Gornja Glogovnica, Gornji Dubovec, Gračina, Ivanec Križevački, Jarčani, Karane, Kloštar Vojakovački, Kostadinovac, Kučari, Kundevac, Lemeš, Lemeš Križevački, Majurec, Male Sesvete, Mali Carevdar, Mali Potočec, Mali Raven, Marinovec, Mičijevac, Novaki Ravenski, Novi Bošnjani, Novi Đurđić, Osijek Vojakovački, Pavlovec Ravenski, Pesek, Pobrđani Vojakovački, Podgajec, Poljana Križevačka, Povelić, Prikraj Križevački, Ruševac, Srednji Dubovec, Stara Ves Ravenska, Stari Bošnjani, Sveta Helena, Sveti Martin, Špiranec, Većeslavec, Velike Sesvete, Veliki Potočec, Veliki Raven, Vojakovac, Vujići Vojakovački i Žibrinovec.

Prema popisu iz 2021. godine, na području Grada živi ukupno 18 949 stanovnika (izvor: www.podaci.dzs.hr) s gustoćom naseljenosti od 71,85 st./km². Grad Križevci broji 10 581 stanovnika, a prema broju stanovnika, prvo je sljedeće naselje Cubinec s 499 stanovnika.

Kretanje broja stanovnika na području grada Križevaca prema popisu stanovništva od 1991. do 2021.; izvor podataka: www.dzs.hr i izračun autora.

1991.	2001.	Indeks '01/'91	2011.	Indeks '11/'01	2021.	indeks '21/'11
22 676	22 324	98,44	21 122	93,14	18 949	83,56

Tablica 1.

Prema indeksu turističke razvijenosti za 2024., Križevci se nalaze u IV kategoriji s indeksom razvijenosti 12,46.

Odlukom Gradskog vijeća, porez na nekretnine plaća se po kvadratnom metru korisne površine nekretnine u iznosu od 0,60 eura godišnje.

2.3. Resursna osnova

Turistička atrakcijska osnova svake turističke destinacije predstavlja ishodište i uvjet za kreiranje optimalnog turističkog proizvoda. Riječ je o "turističkoj sirovini" za stvaranje turističkog proizvoda. Sustavna analiza resursne i atrakcijske osnove neophodna je kako bi se o njoj mogli skrbiti te time osigurati održiv turistički razvoj, odnosno kako bi se cjelokupna resursna osnova mogla objektivno tržišno valorizirati u cilju stvaranja prepoznatljivog i samosvojnog destinacijskog proizvoda.

Put do objektivne slike o turističkoj atrakcijskoj osnovi neke turističke destinacije složen je i dugotrajan te on, u pravilu, prelazi zadaću bilo kojeg konkretnog projekta. Na tom putu potrebno je sve potencijalne i realne turističke atrakcije u destinaciji identificirati, zatim evidentirati, vrednovati i sistematizirati. Atrakcijska sinteza mehanizam je koji daje programske podatke za prvu projekciju turističkih proizvoda te u prostoru identificira skupine atrakcija i/ili pojedinačne atrakcije kao i njihove međusobne prostorne odnose. Za potrebe izrade Plana upravljanja destinacijom Križevci korištena je turistička atrakcijska osnova područja na temelju dostupnih podataka i zapažanja na terenu.

Uobičajena klasifikacija turističkih atrakcija na sastavnice prirodne i kulturne baštine formalistička je i, osim razvrstavanja turističkih atrakcija u dvije grupe, ne donosi ništa novog u tehnici sistematizacije turističkih atrakcija

što bi moglo biti od koristi za vrednovanje potencijalnih i realnih turističkih atrakcija, kako u sferi razvojnog (dugoročnog), tako i u sferi marketinškog (kratkoročnog) planiranja turizma, osobito kod kreiranja optimalnog turističkog destinacijskog proizvoda. Iz tog razloga izradili smo skicu turističke atrakcijske osnove grada Križevaca i okolne gravitirajuće regije, a kao metodologiju koristili smo Kušenovu (2002) "Osnovnu funkcionalnu klasifikaciju turističkih atrakcija".

Primijenjena funkcionalna klasifikacija potencijalnih i realnih turističkih atrakcija predstavlja kontrolnu listu, koju treba sukcesivno koristiti za propitivanje svih potencijala koji mogu pridonijeti razvoju turizma ovog kraja. Ta klasifikacija također predstavlja sve materijalne i nematerijalne potencijalne turističke atrakcije koje bi bile od osobite važnosti za budući razvoj turizma grada Križevaca i okolne regije. Za identifikaciju i evidenciju potencijalnih i realnih turističkih atrakcija koristili smo različite izvore, od službenih *web*-stranica do zavičajnih pisanih materijala, verificiranih obilaskom projektnog područja i intervjuja sa stručnjacima i dobrim poznavateljima ovih krajeva.

Ovaj Plan upravljanja destinacijom slijedi metodološki pristup tako da je turistička atrakcijska osnova temeljni dio cjelokupne turističke resursne osnove. Nju tvori skup potencijalnih i realnih turističkih atrakcija svake turističke destinacije, mjesta, kraja, regije, države, pa i kontinenta. Izdvojena su i posebno naglašena sva ona sredstva koja se mogu privesti korisnoj svrsi u turizmu na području grada Križevaca i okolice, iz čega proizlazi da cijelo područje svoje turističko usmjeravanje treba zasnivati na svojim prednostima, odnosno resursima kojima kao destinacija raspolaže.

Turistička resursna osnova dio je cjelokupne gospodarske osnove grada Križevaca i pripadajuće okolice koja, osim turističke atrakcijske osnove kao temeljnog turističkog resursa, sadrži i ostale izravne i neizravne turističke resurse. Za cijelo područje karakteristična je ljepota krajolika (nizine, brda, šume), očuvana sela i kulturno-povijesna baština. Postojeći resursi pružaju nam mogućnost razvoja cjelogodišnjeg turizma i mogu se smatrati glavnim elementima na kojima bi se trebao temeljiti budući turistički razvoj. Mnoštvo kulturnih događanja, mjesta povijesne baštine, nematerijalna baština te potencijalni resursi zanimljivi su za stvaranje posebnih turističkih aranžmana i manifestacija kao i za razvitak tematskih putova i cesta te tematskih višednevnih tura i vođenja, *living history*-programa i animacijskih programa.

Geološke značajke prostora

Reljef: gorski krajolik na sjeveru, odnosno središnji dio tercijarnog pobrđa Kalničke gore. Ocjediti brežuljkasti i rebrast kraj južnog prigorja Kalničke gore i manjeg dijela Bilogore, prosječne nadmorske visine 150 – 300 m. Kvalitetan resurs za poljoprivredu čine velike obradive površine (ukupno 44 % površine županije).

Tri osnovna tipa tla: aluvijalni nanosi uz rijeku Dravu; područje pseudogleja između Drave i Bilogore, i obronački pseudoglej srednje do visoke kiselosti u području Bilogore, dijela Kalnika i Prigorju.

Gorje i planine: brdovito područje Kalnika s najvišim vrhom Kalnikom (642 m n.v.). Brdovito područje Bilogore; Bilogorski dio (najveća visina 307 m n.v.).

Klima: Svježe umjereno kontinentalna klima. Srednja mjesečna temperatura iznosi oko 10 °C. Ukupna količina oborina iznosi prosječno 850 – 900 mm godišnje. Područje je blago vjetrovito, dok su jaki vjetrovi rijetkost.

Voda: Jezero Čabraji i Jezero u Ravenskoj Kapeli, Veliki potok, Črnec, Kamešnica, Glogovnica s pritocima i Tremovački potok.

Za razliku od uobičajene formalne podjele turističkih atrakcija na prirodne i kulturne, potpuno nedostatne za kreiranje optimalnog destinacijskog turističkog proizvoda, korištena je Osnovna funkcionalna klasifikacija turističkih atrakcija, koja turističke atrakcije funkcionalno dijeli na 16 vrsta.

Biljni svijet

Prirodna vegetacija: pod šumama se nalazi čak 33 % površine, koju čine hrastove i bukove šume.

Šume: šuma Ratarna u blizini Visokoga gospodarskoga učilišta; Šuma Lipovčica; Park-šuma Župetnica s napuštenom lovačkom kućom arhitekta Stjepana Planića.

Ugroženo bilje: posebno su značajne biljne vrste: alpski jaglac (*Primula auricula*), grozdasta kamenika (*Saxifraga aizoon*), ljiljan zlatan (*Lilium martagon*), suručica (*Spiraea chamaedrifolia*), rašeljka (*Prunus mahaleb*), kalnički karanfil (*Dianthus plumarius*), mahovinasta merinka (*Moehringia muscosa*) i druge zanimljive i vrijedne vrste. Neke od njih kao npr. alpski jaglac i ljiljan zlatan spadaju u zaštićene biljne vrste prema Zakonu o zaštiti prirode.

Uzgajana vegetacija

Vinogradi: na oko 70 hektara smjestili su se vinogradi još iz vremena Marije Terezije.

Voćnjaci: razvoju voćarstva na području grada Križevaca pridonijeli su i Hrvatsko-slavonsko gospodarsko društvo i gospodarsko-šumarsko učilište u Križevcima otvoreno 1860.

Tradicija uzgoja: Križevci su još od srednjeg vijeka poznati po vinu. Nizine i obronci Kalničke gore posebno su pogodne za uzgoj tradicionalnih sorti vinove loze, pri čemu je najpoznatija graševina, kao i starinska vrsta kleščec.

Životinjski svijet

Divlje životinje: Prema Bazi podataka Hrvatske agencije za okoliš i prirodu na području grada Križevaca nalazi se područje očuvanja značajno za ptice (POP) – HR1000008 Bilogora i Kalničko gorje, s površinom od oko 6610 ha.

Lovišta: Na području grada Križevaca djeluje Lovачko društvo "Sv. Hubert", zakupnik otvorenog lovišta VI/101 Križevci, površine preko 77.000 hektara koje se prostire na područjima Kalnika, Gornje Rijeke, Sv. Petra Orehovca i Svetog Ivana Žabno te grada Križevaca. Društvo ima 13 lovnih jedinica-grupa, a svaka posjeduje lovački dom: "Lještarka" Mali Kalnik, "Košuta-prigorje" Gornja Rijeka, "Kalnik" Sveti Petar Orehovec, "Srna" Gregurovec, "Šljuka" Raven, "Fran Kesterčanek" Križevci, "Golub" Veliki Potočec, "Jelen" Marinovec, "Vepar" Carevdar, "Zec" Bukovje, "Golub" Sveti Ivan Žabno, "Srnjak" Sveti Petar Čvrstec, "Fazan" Ruševac. Dio dopuštenog odstrela na ponudi je za turistički odstrel (fazan, zec, srnjak i divlja svinja). Mogu ponuditi i lov na divlje patke i prepelice.

Zaštićena prirodna baština

Posebni rezervati: posebni botanički rezervat mali Kalnik – morfološki i pejzažno najizdvojeniji dio Kalnika koji se

nalazi iznad izohipse od 410 metara zaštićen je 1985. godine prema Zakonu o zaštiti prirode. Bilogora i Kalničko gorje – Zaštićeno inicijativom NATURA 2000.

Park-šume: Park-šuma Župetnica nalazi se zapadno od grada Križevaca i 1983. godine zaštićen je na temelju Zakona o zaštiti prirode u površini od 62,33 ha kao "Park šuma Župetnica". To je miješani šumski kompleks u kojem se nalaze prirodne sastojine hrasta kitnjaka, običnog graba, crne johe, te pokoje stablo poljskog jasena, obične bukve, divlje trešnje, klena, lipe, divlje jabuke... što tom području daje izuzetnu fitocenološku, pejzažnu i estetsku vrijednost. Ljepotu te park-šume nadopunjuje i šumski rasadnik s nizom hortikulturnih sadnica listača i četinjača te ukrasnog grmlja.

Spomenici prirode: Spomenik parkovne arhitekture – park kraj Više poljoprivredne škole u Križevcima (1,30 ha); Spomenik parkovne arhitekture – park kraj Osnovne škole "Vladimir Nazor" u Križevcima (1,44 ha).

Zaštićene biljne i životinjske vrste: Alpski jaglac i ljiljan zlatan spadaju u zaštićene biljne vrste prema Zakonu o zaštiti prirode; Veliki livadni plavac (*Maculinea teleius* L.) i Zagasiti livadni plavac (*Maculinea nausithous* L.) spadaju u najugroženije i najranjivije europske vrste danjih leptira i leptira općenito.

Kulturno-povijesna baština

Pokretni spomenici: Slike: Oton Iveković – Krvavi Sabor u Križevcima 1397; Crkva Svetog Križa u Križevcima; Ikonostas – Grkokatolička katedrala, 1895.; najbolji slikari hrvatske moderne; Vjera, ufanje i ljubav, ulje na platnu, 17. stoljeće, Sakralna zbirka RKT Župe sv. Ane; Rangerova oltarna slika, Kapelica sv. Florijana; Pravoslavni hram sv. Save; Ikonostas; 1838.; Milenko Đurić.

Skulpture i plastika: Sveti Ivan Evanđelist; kasnogotički kip; 1480. Gradski muzej Križevci; Sveti Florijan, 1795. godine, Gornji Grad, Križevci; Kip tužnog Isusa na crkvi Majke Božje Koruške 18. stoljeće; Francesco Robba – Oltar Svetog Križa, 1756. Crkva Svetog Križa; Barokni kip Anđela, Gradski muzej Križevci, 17. stoljeće; Bogorodica s djetetom, 18. stoljeće; nepoznati majstor. Sakralna zbirka Grkokatoličke biskupije; Gornjogradska skulptura motociklista; Skulptura "Tri prijatelja", 1990., Šimo Klaić.

Crkveni namještaj i riznice: Glavni oltar sv. Ladislava te pokrajnji oltari Bezgrešnog začeca i svetog Emerika Kralja. 1731.; domaća kiparska radionica.

Bibliotečna građa: Gradska knjižnica "Franjo Marković" djeluje od 1838. godine kada je osnovana Ilirska čitaonica te je središnja knjižnica za šire područje s općinama Sveti Ivan Žabno, Sveti Petar Orehovec, Gornja Rijeka i Kalnik. Gradska knjižnica Franjo Marković nosi ime istaknutog hrvatskog književnika filozofa, rođenog Križevčanina od 1989. godine i danas je vrlo važno kulturno središte cijele regije. Knjižnica danas ima 87 tisuća bibliotečnih jedinica, a do udaljenijih korisnika one stižu Bibliobusom koji, svaka dva tjedna, obilazi svoja 22 stajališta u široj regiji. U Križevcima je od 1801. djelovala Grkokatolička biskupija (eparhija) s velikom i vrlo vrijednom biskupskom knjižnicom. U gradu su sjeme obrazovanja posijali pavlini (1674. – Pavlinska gimnazija), koji su u Pavlinskom samostanu u središtu grada imali veliku knjižnicu (reprezentativna soba na katu) i čak dva knjižničara: Benedikta Begria i Budimira Jarmića.

Spomenička knjižnica nalazi se na prvom katu istočnog bloka biskupske rezidencije. U knjižnici je pohranjeno oko pet tisuća knjiga iz razdoblja između 15. i 20. stoljeća. Najveći dio knjiga potječe iz 18. i 19. stoljeća. Vrijednost su svakako 42 izdanja iz 16. stoljeća, oko 180 izdanja iz 17. stoljeća, sedamdesetak rukopisa te posebno bogata zbirka rječnika.

Sakralna zbirka Gradskog muzeja Križevci sadrži ukupno 226 predmeta. Najveći dio zbirke čine knjige vjerskog karaktera (Biblije, molitvenici, crkvene povijesti), zatim skulpture s prikazima svetaca i crkveno ruho. Jedna prostorija na katu Muzeja uređena je za potrebe stalnog postava Sakralne zbirke, no izložen je tek manji dio predmeta Zbirke.

U Sakralnoj zbirci nalazi se oko 160 knjiga. Najveći dio prikupljen je otkupom ostavštine križevačkog svećenika Slavka Petrača, 70-ih godina 20. stoljeća, od njegovih nasljednika. Među navedenim izdanjima ističu se četiri sveska *Summa totius theologiae* Tome Akvinskog iz 1619. godine (inv. br. 1661.), kao najstarije knjige u Sakralnoj zbirci.

Od ostalih vrijednih knjiga tu su *Regina martyrium dei mater dolorosa Maria* (Kraljica mučenika) pavlina Nikole Bengera (inv. br. 1608.), *Historiarum Cathedralis ecclesiae Zagrabienensis* Baltazara Adama Krčelića (inv. br. 1700.), *Czvet szvéteih ali sivlenye y chini szvetczev* (dva sveska) Hilariona Gasparottija (inv. br. 1703 i 1705.), *Series episcoporum Zagrebiensium* Daniela Farlatia (inv. br. 2370.)

Nepokretni spomenici

Arheološka nalazišta: arheološko nalazište Mihalj; Arheološko nalazište na mjestu današnjeg naselja Brezovljani predstavlja jedno od najbogatijih nalazišta sopotske kulture (2800. – 2500 pr. n. e.). Na širem križevačkom području (bivša općina Križevci) pronađeno je 81 arheološko nalazište. Za 23 nalazišta nije utvrđen karakter ili vremenska pripadnost. 40 nalazišta pripada prapovijesnom razdoblju, od toga je 17 lokaliteta naseobinskih kompleksa, 3 lokaliteta groblja i 3 pojedinačna groba, 1 ostava i 16 pojedinačnih nalaza.

Memorijalna područja i građevine: Županijska palača; Kuća Karas – Gradski muzej; Sabornica i Hrvatski dom; Gradska munjara. Gradska knjižnica “Franjo Marković”; Kuća Oštrić, I. Zakmardija 19; Zgrada, F. Markovića 57. Spomenička knjižnica i mali muzej Grkokatoličke biskupije. Nalazište meteorita “Križevci” – jedan od 5 meteorita koji su ikada pali na područje današnje Hrvatske. Turistički informativni centar – bivša sinagoga (židovski hram). Tijekom Drugog svjetskog rata sinagoga je devastirana, a 1945. vraćena je židovskoj zajednici, koja je sinagogu s rabinovom kućom prodala Kotaru Križevci.

Pojedinačne sakralne građevine: Crkva sv. Ane i pavlinski samostan; Konkatedralna crkva Svetog Križa; Kapela sv. Florijana; Župna crkva bl. Djevice Marije Žalosne i sv. Marka Križevčanina; Grkokatolička katedrala Presvetog Trojstva i biskupska rezidencija; Kapela sv. Marka Križevčanina i kapela sv. Roka; Župna crkva sv. Brcka; Župna crkva sv. Ivana Krstitelja u Svetom Ivanu Žabnu; crkva sv. Julijane u Tremi; Gradsko groblje u Križevcima; Kanonička kurija, J. Račkog 17; Crkva sv. Nikolaja; Crkva Predragocjene Krvi Isusove; Crkva sv. Vida; Crkva sv. Ladislava; Crkva sv. Petra; Crkva sv. Barbare; Crkva Majke Božje Koruške; Crkva sv. Save; Gotička župna crkva sv. Brcka u selu Kalnik; Kameno gotička crkva sv. Andrije u Kamešnici, naselju podno Kalnika.

Stambene zgrade: Jedini neboder u centru grada koji se osvjetljava tijekom različitih manifestacija.

Gospodarske zgrade: Razvojni centar i tehnološki park Križevci (chocobar, tvornica čokolade Hedona, tehnološke i ostale tvrtke).

Javne zgrade: Gradska sabornica – u oblicima graničarskog baroka s jednostavnim profilacijama i masivnim visokim krovom. “Sabornica” je nastajala u nekoliko građevnih faza, a najstariji ugaoni dio potječe iz 18. st.

Zgrade i građevine posebne namjene: Zgrada Likovne galerije tzv. Sabornica jedna je od najstarijih križevačkih građevina. Kraljevsko više gospodarsko učilište i ratarnica u Križevcima osnovano je 1860. godine i bilo je jedino poljoprivredno učilište na čitavom južnoslavenskom području Habsburške Monarhije.

Vrtna arhitektura, Gradski parkovi i perivoji: Perivojni trg A. Nemčića i J. J. Strossmayera, spomenici parkovne arhitekture, park kraj OŠ "Vladimir Nazor" i park kraj Više poljoprivredne škole dobar su primjer razvoja parkova putem njihove obnove, uz maksimalno zadržavanje i isticanje povijesnih vrijednosti, istovremeno unošenjem u prostor novih parkovnih elemenata kao što su nadstrešnica, drveni paviljon, vrtuljak, osvjetljenje, vrtovi percepcija.

Grobljanski perivoji: Gradsko groblje Križevci zauzima ukupnu površinu od 8 hektara s 4500 grobnih mjesta na starom dijelu. Cijelu površinu groblja isprepleće mreža uređenih putova i staza. U fazi je uređenja arkada i židovskog dijela groblja.

Kultura života i rada

Folklor i običaji: Križevačka djevojačka straža – jedina je ženska povijesna postrojba na svijetu koja vuče korijene iz srpnja 1848. godine, kad je bana Josipa Jelačića na proputovanju kroz Križevce čuvala straža djevojaka, domorodnih Križevčanki koje su se postavile na ulazu u biskupski dvor. Stajale su svjesne svoje dužnosti pred vratima i u njihovim nježnim rukama caklilo se ubojito oružje.

Križevački štatuti – predstavljaju najstarije i najpoznatije hrvatske vinski-pajdaške regule. Žanrom su mješoviti. U njima se nalaze i dramski, lirski i retorički oblici. Prevladavaju usmeno-književna drama i folklorno kazalište.

Legende: Legenda o kalničkim šljivarima; Legenda o Crnoj Kraljici; Legenda o kapeli sv. Andrije; Legenda o nastanku crkve Sv. Križa.

Rukotvorstvo: Narodne nošnje i glazba – narodno ruho dviju lokacija u okolici Križevaca – župe Glogovnica i sela Veliki Raven. Najstariji tip nošnje, starinska ženska belina s lajbekom (prslukom) i tkanicom (pojasom), noviji tip nošnje u bojama hrvatske zastave te ženske rubače (suknje) ukrašene različitim tehnikama ručnoga rada u kombinaciji s bluzama, haljinicama i jaklinima (kaputićima). Od glogovničkih nošnji poznato je starinsko muško ruho, starinski tip nošnje s građanskim utjecajem te nošnja od skupocjene markizetne suknje i svilene bluze, ruho mladenke i njezine vunesnice, odnosno kume, te različita pokrivala za glavu, cipele, muški i ženski fertuni (pregače), torbe. Križevačke tamburice.

Vinogradarstvo i podrumarstvo: Udruga vinara i vinogradara Bilikum, Veleučilište Križevci; Tradicija križevačkih štatuta, pučka pobožnost vezana za uzgoj vina; Vincekovo, Martinje.

Gastronomija: križevačko craft pivo, kalnički kruh, Hedona čokolada i stari tradicijski recepti.

Znamenite osobe Križevaca

Kategorija	Osobe
Umjetnici	<ul style="list-style-type: none"> • Antun Nemčić • Albert Štriga • Nikola Bengner • Ivan Ranger • Tituš Brezovački • Marijan Kolesar • Sidonija Erdődy Rubido • Fran Gundrum Oriovčanin • Jelka Struppi • Nina Vavra • Milena Šugh-Štefanac • Marijan Detoni
Znanstvenici	<ul style="list-style-type: none"> • Franjo Marković • Marcel Kiepach • Dragutin Novak • Josip Schlosser Klekovski • Andrija Mohorovičić
Političari i drugi javni radnici	<ul style="list-style-type: none"> • Ljudevit Vukotinović • Nikola Zdenčaj • Ljudevit Bedeković • Ivan Zakmardi Dijankovečki
Sveci, blaženici i crkveni poglavari	<ul style="list-style-type: none"> • sveti Marko Križevčanin • Julije Drohobeczky
Poslovni i drugi ljudi	<ul style="list-style-type: none"> • Ljudevit Modec • Milan Grlović

Tablica 2.

Povijesni događaji

1252. godine Križevci dobivaju povlastice slobodnog kraljevskog grada.

Krvavi sabor križevački dogodio se 27. veljače 1397. u Križevcima, u kojemu je tadašnji hrvatsko-ugarski kralj Žigmund na prijevaru smaknuo hrvatskog bana Stjepana Lackovića i prisutno oporbno plemstvo.

Osnivanje Gospodarskog i šumarskog učilišta 10. listopada 1860., prvog takve vrste na jugoistoku Europe, u mnogome je pridonijelo napretku poljoprivrede, ne samo u Križevcima već u čitavoj sjevernoj Hrvatskoj.

1832. uprava grada podržala je Gajevu molbu za izdavanje Ilirskih narodnih novina.

1912. otvaranje Gradske munjare.

Mapa dionika

Mapu dionika u destinaciji čine institucije, pravne i fizičke osobe, udruge, pojedinci i stanovništvo koji svojim izravnim ili neizravnim radom u turizmu i/ili povezanim djelatnostima pridonose kreiranju i izgradnji turističkog identiteta destinacije i valorizaciji ključnih turističkih resursa. Mapa dionika kreira se kao sistematizirani prikaz lokalnih dionika koji pridonose izradi i ostvarenju Plana upravljanja destinacijom.

	Glavni dionici	Dionici na području destinacije	Aktivnosti
1.	Lokalne i regionalne vlasti	<ul style="list-style-type: none"> • Grad Križevci • Koprivničko-križevačka županija 	Podržavaju, osiguravaju i omogućavaju razvoj turizma u destinaciji te realizaciju ključnih razvojnih projekata u turizmu.
2.	Turističke zajednice	<ul style="list-style-type: none"> • TZG • RTZ • TZG turističkog klastera Središnja Hrvatska 	LTZ u izradi PUD koordinira ključne dionike povezujući resurse, mogućnosti i interese u razvojni dokument koji je u skladu s razvojem turizma u okruženju.
3.	Institucije	<ul style="list-style-type: none"> • Gradski muzej Križevci • Gradska knjižnica "Franjo Marković" • Klub kulture Križevci • Kozmološki centar Križevci sa zvezdarnicom • Glazbena škola Alberta Štrige • Ogranak Matice hrvatske u Križevcima • Pučko otvoreno učilište Križevci • Obrazovne institucije • Vjerske institucije 	Realizacijom aktivnosti pridonose aktiviranju lokalnog stanovništva, edukaciji, potiču valorizaciju resursa u smjeru održivog razvoja.
4.	Poduzetništvo, fizičke i pravne osobe	<ul style="list-style-type: none"> • Vlasnici smještaja • Ugostitelji • OPG-ovi za proizvodnju hrane • Vinarije • Socijalno poduzetništvo 	Kao nositelji turističke ponude ključni za organizaciju i ponudu atraktivnih sadržaja u skladu s autentičnošću destinacije i zahtjevima turističkog tržišta.
5.	Lokalno stanovništvo	<ul style="list-style-type: none"> • Sveukupno stanovništvo destinacije 	Pridonose očuvanju identiteta destinacije na kojemu se temelji turistički razvoj.
6.	Udruge	<ul style="list-style-type: none"> • Kreativni veznik alternativnog razvoja kulture (K.V.A.R.K.) • Udruga P.O.I.N.T. Križevci • KUD Križevci • KUD Prigorje • Kulturno umjetnička udruga Potkalnički kraj • Gradski puhački orkestar Križevci • Društvo za očuvanje križevačke baštine "Križevački statuti" • LIPA, Gornjogradsko dobrotvorno i kulturno društvo • Križevačke mažoretkinje • Križevačka djevojačka straža 	Partneri u oblikovanju resursa u turističku funkciju u skladu s identitetom destinacije i održivošću u interesu lokalnog stanovništva.

2.4. Turistički proizvodi i usluge

Smještajni kapaciteti

Grad Križevci u 2024. godini raspolaže sljedećim smještajnim objektima i kapacitetima:

- Broj obveznika: 31
- Broj objekata: 35
- Broj smještajnih jedinica: 341
- Broj kreveta: 1075
Broj dodatnih kreveta: 51
- Vrste objekata: 5. Kategorije objekata s podvrstama objekta (7):
  - objekti u domaćinstvu; podvrsta objekti u domaćinstvu
  - ostali ugostiteljski objekti za smještaj (Druge vrste - skupina kampovi); kuća za odmor, sobe za iznajmljivanje, apartman, hostel
  - objekti na OPG-u (seljačkom domaćinstvu); podvrsta objekti na OPG-u (seljačkom domaćinstvu)
  - Hoteli
  - Nekomercijalni smještaj: kuća za odmor (vikendica)

Hotel Kalnik bio je tijekom cijele 2024. godine u fazi renoviranja, a ponovno je otvoren u lipnju 2025. godine, kada je povećan broj smještajnih jedinica na 66 ležajeva i kategorizacija dignuta na 4 zvjezdice.

U broj kreveta uračunati su i smještajni kapaciteti kampa za radnike tvrtke Cengiz koja radi na renoviranju pruge do mađarske granice.

Turistički promet

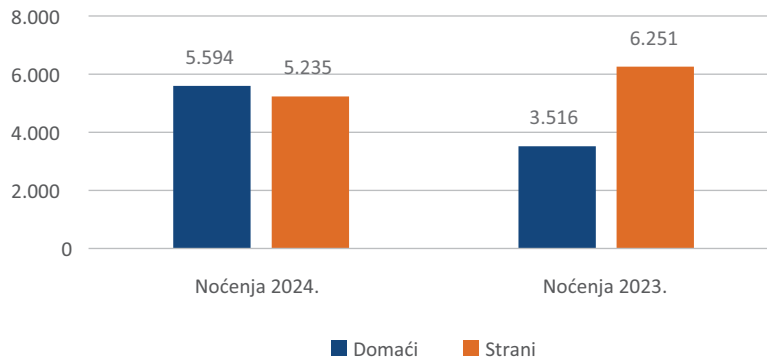
Podaci o turističkom prometu generirani su iz sustava eVisitor pod kriterijem "sve prijavljene osobe". Ovaj odabir u skladu je s kriterijima izračuna osnovnih pokazatelja kojima se izračunava opterećenost lokalnog sustava posjetiteljima. Sve osobe koje borave u destinaciji korisnici su lokalne infrastrukture neovisno o motivu dolaska u destinaciju te kriteriju odabira prijave noćenja u sustavu eVisitor.

Prema sustavu eVisitor, popunjenost smještajnih kapaciteta Križevaca u 2024. godini iznosi: 15,80 %.

	Siječanj – Prosinac 2024.			Siječanj – Prosinac 2023.			Indeks 2024./2023.	
	dolasci	noćenja	% noćenja	dolasci	noćenja	% noćenja	dolasci	noćenja
Ukupno	3987	10.829	100	3669	9767	100	108,67	110,87
Domaći turisti	2331	5594	51,66 %	1742	3516	36 %	58,94	159,10
Strani turisti	1656	5235	48,34 %	1927	6251	64 %	133,81	83,75

Tablica 3. Dolasci i noćenja. Izvor: eVisitor

Noćenja u 2024. i 2023.

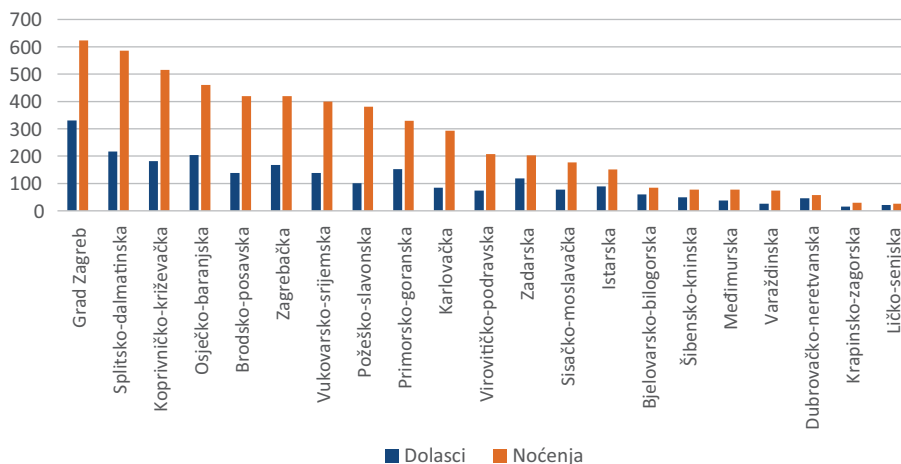

Ostvareni dolasci i noćenja u 2024. godini pokazuju ukupno povećanje i u dolascima i u noćenjima. Ostvareno je povećanje dolazaka stranih posjetitelja, ali uz smanjenje broja ostvarenih noćenja te smanjen broj dolazaka domaćih posjetitelja uz značajno povećanje ostvarenih noćenja. Statistički gledano, najveće povećanje u 2024. godini ostvareno je u domaćim noćenjima (+59,10 %) dok je najmanji indeks ostvaren u stranim noćenjima (-16,25).

Svakako je značajan podatak da se udio domaćih i stranih noćenja u 2024. godini gotovo izjednačio u odnosu na 2023. godinu u kojoj se bilježilo značajno veći udio ostvarenih noćenja stranih posjetitelja.

Domaće tržište za kontinentalne i turistički slabije razvijene destinacije predstavlja značajan udio u ostvarenim dolascima i noćenjima. Iako se ovaj trend značajno ne pokazuje na podacima za Križevce u 2024., ipak je u cilju planiranja promotivnih aktivnosti i analize tržišta vrijedan podatak o broju ostvarenih dolazaka i noćenja iz pojedine županije. Zagreb je najveće domaće emitivno tržište, a to se, unatoč blizini destinacije, potvrđuje i u destinaciji Križevci jer je glavnina dolazaka i noćenja u 2024. godini u skupini domaćih turista (kategorija 'sve prijavljene osobe') ostvarena upravo iz grada Zagreba s udjelom od 14,2 % u domaćim dolascima i 11,13 % u noćenjima. Druga županija po broju ostvarenih noćenja jest Splitsko-dalmatinska.

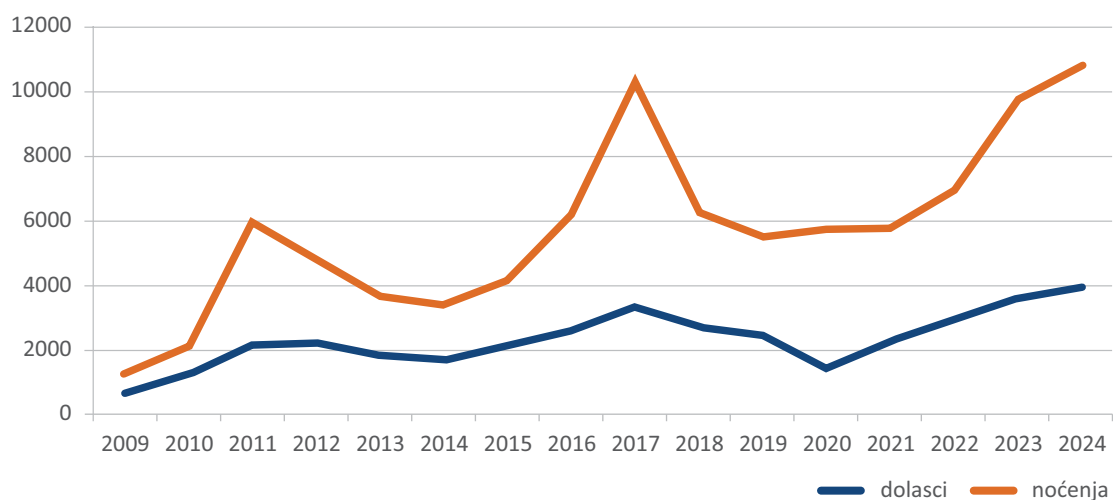
Dolasci i noćenja domaći turisti iz županija

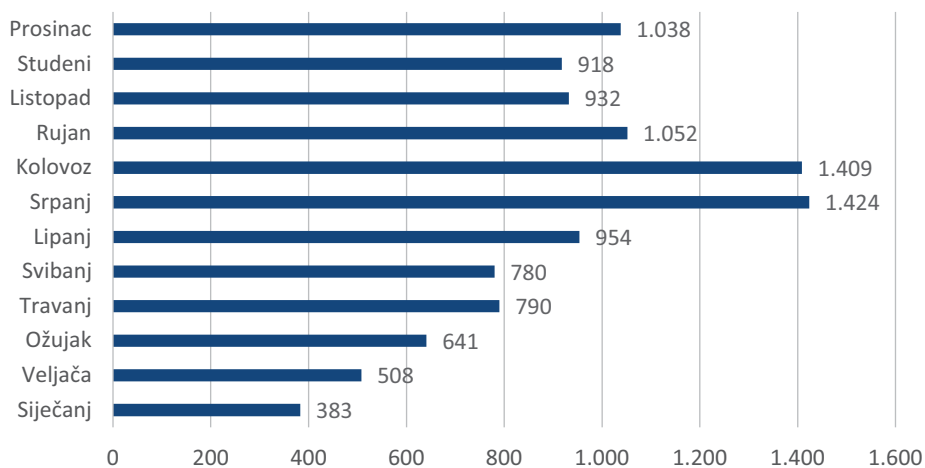
Županija	Dolasci	Noćenja	Udio u noćenjima
Grad Zagreb	331	623	11,14
Splitsko-dalmatinska	217	586	10,48
Koprivničko-križevačka	182	515	9,21
Osječko-baranjska	204	461	8,24
Brodsko-posavska	138	420	7,51
Zagrebačka	168	420	7,51
Vukovarsko-srijemska	138	400	7,15
Požeško-slavonska	101	381	6,81
Primorsko-goranska	153	329	5,88
Karlovačka	84	293	5,24
Virovitičko-podravska	74	208	3,72
Zadarska	119	203	3,63
Sisačko-moslavačka	78	177	3,16
Istarska	89	151	2,70
Bjelovarsko-bilogorska	60	85	1,52
Šibensko-kninska	49	78	1,39
Međimurska	38	77	1,38
Varaždinska	26	74	1,32
Dubrovačko-neretvanska	46	58	1,04
Krapinsko-zagorska	15	29	0,52
Ličko-senjska	21	26	0,43
	2.331	5.594	100

Tablica 4. Izvor: eVisitor

Dolasci i noćenja domaćih i stranih turista za razdoblje od 2009. do 2024. Izvor: eVisitor

Ostvarena noćenja po mjesecima u 2024.

Mjesec s najvećim ostvarenim brojem noćenja jest srpanj, dok je siječanj mjesec s najmanjim brojem ostvarenih noćenja.

Ostvareni broj noćenja u 2024. godini pokazuje značajnu dinamiku u kretanju broja noćenja, pa je ostvarenje u mjesecu s najmanjim brojem noćenja u odnosu na mjesec s najvećim brojem noćenja svega 27 %. Broj noćenja kontinuirano raste od siječnja do ljetnih mjeseci nakon čega se broj noćenja smanjuje, ali ne ispod razine ostvarenja u lipnju.

Kapacitet smještaja po vrsti objekta

Vrsta objekta	Broj objekata	Udio vrste objekta u ukupnom	Broj smještajnih jedinica	Broj kreveta	Udio kreveta u ukupnom	Broj obveznika
Ostali ugostiteljski objekti za smještaj	7	20 %	297	904	84,10 %	7
Objekti u domaćinstvu	24	68,57 %	33	64	5,95 %	20
Nekomercijalni smještaj	2	5,71 %	2	84	7,81 %	2
Objekti na OPG-u (seljačkom domaćinstvu)	1	2,86 %	2	10	0,93 %	1
Hoteli	1	2,86 %	7	13	1,21 %	1
Ukupno	35	100	341	1075	100	31

Tablica 5: Smještajni kapaciteti na području grada Križevaca. Izvor: eVisitor

Organizacija dolazaka turista u 2024. godini

Organizacija dolaska	Dolasci ukupno	Udio dolasci	Noćenja ukupno	Udio noćenja
Individualni	3942	98,9 %	10 418	96,20 %
Agencijski	45	1,1 %	411	3,80 %
Ukupno	3987	100	10 829	100

Tablica 6. Izvor: eVisitor

Država turista u 2024. godini

	Država	Dolasci	Noćenja	Udio dolazaka	Udio noćenja
1.	Hrvatska	2331	5594	58,47 %	51,66 %
2.	Poljska	88	116	2,21 %	1,07 %
3.	Njemačka	304	1454	7,62 %	13,43 %
4.	Nizozemska	18	88	0,45 %	0,81 %
5.	Slovenija	221	367	5,54 %	3,39 %
6.	Bosna i Hercegovina	186	519	4,67 %	4,79 %
7.	Austrija	119	318	2,98 %	2,94 %
8.	Italija	152	483	3,81 %	4,46 %
9.	Mađarska	45	81	1,13 %	0,75 %
10.	Češka	51	100	1,28 %	0,92 %
11.	Srbija	89	175	2,23 %	1,62 %
12.	Turska	17	69	0,43 %	0,64 %
13.	Danska	2	12	0,05 %	0,11 %
14.	Slovačka	65	106	1,63 %	0,98 %
15.	Ostale azijske zemlje	25	315	0,63 %	2,91 %
16.	UAE	1	2	0,03 %	0,02 %
17.	Ostale zemlje Južne i Srednje Amerike	4	26	0,10 %	0,24 %
18.	Portugal	5	19	0,13 %	0,18 %
19.	SAD	25	107	0,63 %	0,99 %
20.	Crna Gora	1	1	0,03 %	0,01 %
21.	Makedonija	3	3	0,08 %	0,03 %
22.	Francuska	17	40	0,43 %	0,37 %
23.	Rusija	1	10	0,03 %	0,09 %

24.	Belgija	8	24	0,20 %	0,22 %
25.	Švicarska	24	63	0,60 %	0,58 %
26.	Bugarska	11	15	0,28 %	0,14 %
27.	Rumunjska	13	20	0,33 %	0,18 %
28.	Španjolska	15	64	0,38 %	0,59 %
29.	Kina	7	41	0,18 %	0,38 %
30.	Kanada	13	61	0,33 %	0,56 %
31.	Litva	2	2	0,05 %	0,02 %
32.	Australija	7	14	0,18 %	0,13 %
33.	Ukrajina	45	203	1,13 %	1,87 %
34.	Ostale afričke zemlje	4	32	0,10 %	0,30 %
35.	Grčka	5	19	0,13 %	0,18 %
36.	Švedska	10	43	0,25 %	0,40 %
37.	Kosovo	4	16	0,10 %	0,15 %
38.	Novi Zeland	1	12	0,03 %	0,11 %
39.	Ujedinjeno Kraljevstvo	2	5	0,05 %	0,05 %
40.	Luksemburg	1	1	0,03 %	0,01 %
41.	Brazil	3	30	0,08 %	0,28 %
42.	Indija	8	20	0,20 %	0,18 %
43.	Meksiko	1	12	0,03 %	0,11 %
44.	Ostale europske zemlje	1	3	0,03 %	0,03 %
45.	Albanija	5	13	0,13 %	0,12 %
46.	Finska	2	8	0,05 %	0,07 %
47.	Japan	1	1	0,03 %	0,01 %
48.	Estonija	10	40	0,25 %	0,37 %
49.	Malta	2	8	0,05 %	0,07 %
50.	Južnoafrička Republika	1	1	0,03 %	0,01 %
51.	Republika Koreja	1	13	0,03 %	0,12 %
52.	Indonezija	1	12	0,03 %	0,11 %
53.	Jordan	1	12	0,03 %	0,11 %
54.	Cipar	4	10	0,10 %	0,09 %
55.	Tunis	1	3	0,03 %	0,03 %
56.	Island	2	2	0,05 %	0,02 %
57.	Irska	1	1	0,03 %	0,01 %
	Strani turisti	1656	5235	41,53 %	48,34 %
	Domaći turisti	2331	5594	58,47 %	51,66 %
	UKUPNO	3987	10.829	100 %	100 %

Tablica 7. Izvor: eVisitor

Prema udjelu u dolascima stranih posjetitelja, prvih 10 tržišta su: Njemačka, Slovenija, BiH, Italija, Austrija, Srbija, Poljska, Slovačka, Češka, Ukrajina.

Prema udjelu u noćenjima, Hrvatsko tržište generira najveći broj ostvarenih noćenja, a potom slijede države turista, prvih deset tržišta u 2024. godini su: Njemačka, BiH, Italija, Slovenija, Austrija, ostale azijske zemlje, Ukrajina, Srbija, Poljska, SAD.

Ugostiteljstvo

Ugostiteljstvo u Križevcima ima dugu tradiciju i značajnu ulogu u lokalnoj ekonomiji i turizmu. Ugostiteljska ponuda danas uključuje velik broj kafića, nekoliko restorana i *pizzerija* i druge objekte koji zadovoljavaju različite ukuse i potrebe posjetitelja. Određeni ugostiteljski objekti nositelji su nacionalne oznake za tradicijsku gastronomiju primjenjivo na Koprivničko-križevačku županiju – “Okusi Podravine i Prigorja”.

U Križevcima se redovito održavaju manifestacije koje obogaćuju ugostiteljsku ponudu. Primjeri uključuju sajmove lokalnih proizvoda, glazbene događaje i kulturne priredbe koje privlače posjetitelje i stvaraju prilike za ugostitelje da predstave svoje proizvode i usluge.

Kategorija	Objekti
Restorani	<ul style="list-style-type: none"> • Tomislav • Zlatna dolina • Gornjevinska klet • Klara • Hotel “Kalnik”
Tradicionalna kuhinja	<ul style="list-style-type: none"> • Seoski turizam Rakić • Lovačka kuća Sokolovac
<i>Pizza/Fast food</i>	<ul style="list-style-type: none"> • KTC caffe bar bistro “Bruno” • Pizzeria Mrak • Pizzeria Garfield • Bistro Replay • Latino bar Križevci

Tablica 8.

Manifestacije

Manifestacije po sadržaju	Naziv manifestacije
Kulturne manifestacije	<ul style="list-style-type: none"> • Križevačko veliko spravišće – jedna od prvih pučkih tradicionalnih manifestacija kontinentalne Hrvatske. Spravišće se već više od pet desetljeća održava sredinom lipnja u znak sjećanja na legendu o “pomirbi” kalničkih šljivara i križevačkih purgera, blagdan sv. Marka Križevčanina • Proslava Vinskih svetaca – Vinčekovo (siječanj), Bartolovo, Martinje 11. studenog; tradicionalno krštenje mošta po regulama Križevačkih štatuta
Gospodarske manifestacije	<ul style="list-style-type: none"> • Obrtnički i gospodarski sajam Koprivničko-križevačke županije
Stručna natjecanja	<ul style="list-style-type: none"> • Međunarodno natjecanje mladih glazbenika Sonus

Ostale manifestacije	<ul style="list-style-type: none"> • Advent u Križevcima • Otkrijte križevačke tajne – obilježavanje Svjetskog dana turističkih vodiča • Uskršnja biciklijada u suradnji s Auto moto klubom Križevci • Jesen u Križevcima • Jesenska obiteljska biciklijada • Moto utrka Križevci
-----------------------------	---

Tablica 9.

Tematske turističke rute, staze i putovi na području grada Križevaca

	Naziv rute	Opis
GASTRONOMSKE RUTE		
1.	Prigorske medene staze	Staza specifičnog sadržaja, gdje posjetitelji uče o važnosti pčela za naš opstanak, prehranbenu sigurnost i važnost meda u svakodnevnoj prehrani, kao i tradiciju pčelarstva na području grada. Staza se nalazi u samom središtu grada, na Strossmayerovu trgu i sadrži 13 edukativnih panela.
2.	Prigorske mliječne staze	Križevačka mliječna tržnica opremljena je s deset edukativnih tabli na temu mlijeka i mliječnih proizvoda. Projektom Prigorske mliječne staze pokušavamo educirati posjetitelje o preradi mlijeka, te time očuvati tradiciju i promicati održivo gospodarstvo i turistički razvoj našeg kraja.
3.	Vinska cesta križevačkoga Prigorja	Vinska cesta, kao dio vinogradarske regije Zapadna kontinentalna Hrvatska, podregije Prigorje-Bilogora, vinogorja Kalnik prolazi područjem grada Križevaca te općina Kalnik, Sveti Petar Orehovec i Gornja Rijeka. Uz izvrsna vina i bogatu gastronomsku ponudu, vinska cesta nudi velik broj prirodnih, kulturnih i zabavnih sadržaja. Slikovito vinorodno područje s dugom tradicijom, stalno povećanje kvalitete vina kao i brojne autentične klijeti na području Križevaca i Kalničkog prigorja čine dobar razlog posjetu vinskoj cesti. Uz vinsku cestu postavljena je signalizacija koja vodi do članova.
RUTE KULTURNOG TURIZMA		
4.	Poučno-pješačka staza Križevci – Kalnik	Staza obilježena dvjema velikim tablama u središtu grada Križevaca, i pet edukativnih panela na trasi staze.
5.	U potrazi za križevačkim zdencima – Čarobnjakovo čudesno vrelo.	Uređeni i obilježeni gradski zdenci na dvadesetak lokacija u gradu.
6.	Parkovi pričaju	52 informativno-edukativne table u dvama parkovima-spomenicima parkovne arhitekture u Križevcima.
7.	Šetnje gradom	Križevci su prepuni zanimljivih detalja koje možete posjetiti šetajući gradskim ulicama. Šetnje gradom napravljene su kao preporučene, neobilježene rute za upoznavanje križevačke povijesti. https://www.visitkrizevci.hr/aktivnosti/setnje-gradom/
8.	Križevačke vizure	Informativno kolo ispred Turističkog informativnog centra koje je postavljeno da bi neodlučnima pokazalo prijedloge za šetnju i upoznavanje grada. Sadrži 2D bar kodove koji kad se očitaju daju podatke o lokaciji.

9.	Križevački statuti	Najznamenitije vinski-pajdaške regule. <i>Upisani u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske</i> kao nematerijalno kulturno dobro Devet informativnih tabli s detaljima o križevačkim statutima, koje se po potrebi koriste tijekom vinskih i ostalih manifestacija u gradu i okolici.
10.	Informativna tabla na ulazu u područje bivše Vojarne	Na ulazu u područje bivše Vojarne, gdje se danas nalaze novi sadržaji, postavljena je velika informativna tabla s podacima o "stanovnicima" područja.
11.	Židovi u Križevcima	Pregled povijesti židovske zajednice u Križevcima trajno je postavljen u ulaznom dijelu Turističkog informativnog centra na Strossmayerovu trgu i prezentiran je u obliku 21 table.
12.	Camino Križevci – Aquae lasae	62 km dug dio rute Camino Croatia
RUTE AKTIVNOG TURIZMA I BORAVKA U PRIRODI		
13.	Jezero Čabraji	Oko jezera Čabraji napravljena je kroz močvarni dio jezera drvena šetnica i postavljeno je 10 edukativnih tabli s informacijama o flori i fauni područja jezera.
14.	Biciklističke staze	Križevci i Kalničko prigorje dobro su povezani s desetak biciklističkih staza. Staze prolaze postojećim cestama s malo prometa i obilaze kulturno-povijesne atrakcije koje otkrivaju višestoljetnu povijest križevačkog Gornjeg i Donjeg grada, vode do tajnovitih vitezova templara u Glogovnici, utvrđenih srednjovjekovnih crkava u Kalniku, Svetom Petru Orehovcu, Gornjoj Rijeci te do utvrda Velikog i Malog Kalnika. Biciklističke staze i putovi oko Križevaca u okolici namijenjeni su biciklistima, rekreativcima, obiteljima i svima koji uživaju u kretanju prirodom. https://www.visitkrizevci.hr/aktivnosti/biciklom/
15.	Geocaching	Na geocacherskoj karti svijeta nalazi se na stotine križevačkih i prigorskih kutijica. Geocacheve mogu tražiti pripadnici svih generacija, učenici, obitelji s djecom, odrasli, umirovljenici. Sve što je potrebno je mobitel s GPS-om ili GPS-uređaj, pristup internetu i www.geocaching.com registracija na mrežnim stranicama. Kutijice svih veličina domišljato su sakrivene po gradu i okolici, a u njima se nalazi knjižica za upis i male stvari za razmjenu. Svatko tko pronađe kutijicu, slobodan je uzeti jednu malu stvar, ali drugu ostaviti u kutijici.
16.	Šetnje gradom	Šetnje je moguće organizirati uz pratnju turističkog vodiča i interpretatora.

Tablica 10.

Kulturne institucije

Muzeji: Gradski muzej Križevci kompleksna je muzejska ustanova koja se bavi muzejsko-galerijskom djelatnošću, tj. prikuplja, obrađuje, prezentira i publicira povijesnu, kulturnu i umjetničku građu i dokumente važne za područje svojega djelovanja – Križevci i okolica.

Galerije: Likovna galerija Gradskog muzeja, Galerija K2 – pokrenula ju je udruga K.V.A.R.K.

Izložbeni prostori: Gradska knjižnica "Franjo Marković" u Križevcima najstarija je kulturna ustanova u gradu. Potječe od Ilirske čitaonice koju je utemeljio Ljudevit Vukotinović 1838. godine i jedna je od najstarijih knjižnica i čitaonica u Hrvatskoj.

Glazbena škola Alberta Štrige.

Kozmološki centar Križevci sa zvjezdarnicom.

Vjerske ustanove

Glavne vjerske institucije sa sjedištem u Križevcima:

1. Križevačka eparhija (Grkokatolička biskupija) — sjedište i katedrala u Križevcima (Franje Račkoga 32)
2. Rimokatoličke župe — župa sv. Ane (Pavlinski samostan i crkva sv. Ane), Konkatedrala Sv. Križa i druge župe na području grada
3. Pravoslavna crkvena općina Križevci (Srpska pravoslavna crkva) — (crkva sv. Save; crkvena općina s adresom u Križevcima)
4. Kršćanska adventistička crkva — mjesna zajednica Križevci (Adventisti) — lokalna crkvena zajednica sa sjedištem u Križevcima
5. Redovnička zajednica — hrvatska viceprovincija bazilijanki sa sjedištem u Križevcima.

2.5. Javna turistička infrastruktura

Pravilnikom o javnoj turističkoj infrastrukturi (NN 136/2021) utvrđeno je što se smatra javnom turističkom infrastrukturom te podjela na primarnu i sekundarnu javnu turističku infrastrukturu. Primarna je ona infrastruktura koja izravno utječe na razvoj turizma i turističke ponude, dok je sekundarna ona infrastruktura koja ne utječe izravno na razvoj turizma i samo je dijelom godine ili samo sporednom funkcijom u službi turizma (čl. 3. Pravilnika).

Primarna turistička infrastruktura

Križevci posjeduju razvijenu javnu turističku infrastrukturu koja uključuje kulturne znamenitosti, zelene površine, informativne centre i sustav označavanja turističkih ruta, uključujući pješačke i biciklističke staze, te informativne ploče koje olakšavaju snalaženje i obogaćuju iskustvo posjetitelja.

Turistička signalizacija

Velike informativne table na lokacijama važnih objekata u gradu omogućile su prezentaciju turističkih informacija o povijesti, kulturi, baštini, arhitekturi grada Križevaca temeljenih na otvorenim informacijsko-komunikacijskim tehnologijama za slobodnu upotrebu posjetiteljima i stanovnicima grada s ciljem bolje promocije kulturno-povijesnog nasljeđa i turističkih potencijala grada. Osim teksta koji se nalazi na tablama, 2D bar kodovi vodit će posjetitelje na mrežne stranice Turističke zajednice grada Križevaca gdje će moći naći dodatne zanimljive informacije.

Sveukupno se u gradu nalazi 13 takvih tabli (Hrvatski dom, konkatedralna crkva Sv. Križa, Spomenik parkovne arhitekture, crkva sv. Ane, Grkokatolička katedrala, stara gradska jezgra, Župna crkva Majke Božje Koruške, tabla Vinske ceste Križevci – Kalnik – Orehovec, Gradski muzej, crkva sv. Save, kapele sv. Florijana, sv. Roka i sv. Marka).

Smeđa turistička signalizacija

Na području grada postavljeno je oko 130 tabli smeđe obavijesne signalizacije.

Dvostrana karta grada s informacijama o gradu – Trg Josipa Jurja Strossmayera (ispred Restorana Tomislav).

Primarnu turističku infrastrukturu Križevaca čine i: Velika dvorana Hrvatskog doma (dvorana Glazbene škole Alberta Štrige); zvjezdarnica Kozmološkog centra Križevci; panoramski razgled s tornja Hrvatskog doma; parkirališta za električne bicikle i električni bicikli; gradski bazeni (trenutačno izvan funkcije) oznake Camino rute.

Sekundarna turistička infrastruktura

Sportsko-rekreacijske građevine i tereni:

Sportsko-rekreacijske staze, biciklističke staze

Biciklom oko Prigorja (Dužina staze: 70 km | Fizički napor: 5/5 | Podloga: 100 % asfalt)

Jezerka staza – Ravenska kapela (Dužina staze: 36 km | Fizički napor: 3/5 | Podloga: 100 % asfalt)

Cepidlak (Dužina staze: 31 km | Fizički napor: 3/5 | Podloga: 100 % asfalt)

Kamešnica (Dužina staze: 31 km | Fizički napor: 3/5 | Podloga: 100 % asfalt)

Kalnik i Obreške kleti (Dužina staze: 38 km | Fizički napor: 4/5 | Podloga: 100 % asfalt)

Jezerka staza – Čabraji (Dužina staze: 11 km | Fizički napor: 2/5 | Podloga: 100 % asfalt)

Gornja Rijeka (Dužina staze: 40 km | Fizički napor: 3/5 | Podloga: 100 % asfalt)

Na području grada Križevaca nalaze se 1184 parkirna mjesta.

Javni sanitarni čvor dostupan je pod paviljonom na glavnom gradskom trgu samo u vrijeme održavanja većih događanja.

2.6. Komunalna infrastruktura

Vodoopskrbna mreža ¹

Vodoopskrbnim sustavom "Križevci" obuhvaćeno je područje Grada Križevaca te općina Gornja Rijeka, Sveti Petar Orehovec, Kalnik i Sveti Ivan Žabno. Snabdijevanje vodom vodoopskrbnog sustava vrši se iz dva vodocrpilišta, i to:

- Vodocrpilišta Trstenik, kapaciteta 25 l/s, kojim se zahvaća podzemna voda na južnoj strani Grada Križevaca, a koje se koristi kao jedno od osnovnih crpilišta u postojećem sustavu vodovoda "Križevci" s vezom na sam grad Križevce i njemu pripadajuća okolna naselja.
- Vodocrpilište Vratno, koje se sastoji od dva neovisna zdenca kapaciteta 65 l/s, smješteno je na potkalničkom području na lokaciji Vratno, a povezano je s magistralnim "Vratno-Križevci" dužine 13.260 metara s vodospremom "Greberanec" i osigurava sigurnu opskrbu stanovništva Grada.

Na području Grada Križevaca nalaze se dvije velike vodospreme – Greberanec i Bukovje sa zapremninom od 2.000 m³ svaka, a s obzirom na konfiguraciju, vodoopskrbni sustav "Križevci" može se razmatrati uz podjelu na nekoliko vodoopskrbnih zona u širem području oko Križevaca, i to:

- 1) Glavni opskrbeni cjevovod "Vratno" – VS "Greberanec" – Križevci" i pripadajuća zona u koju se uključuje prostor središnje gradske aglomeracije te sjeverni dijelovi Grada Križevaca.
- 2) Glavni opskrbeni cjevovod "Trstenik - Bukovje" i pripadajuća zona u koju se uključuje prostor južne istočne i zapadne gradske aglomeracije

¹ Izvor podataka: Podružnica Vodne usluge d.o.o. Križevci

- 3) Zona "Kalnik" u kojoj se opskrba obavlja posredstvom precrpne stanice koja je smještena u vodospremi "Vratno" sve uz vezu na vodospremnik "Kalnik" te pripadajuće cjevovode i prekidne komore vodovoda "Kalnik zapad".
- 4) Zona "Sveti Petar Orehovec – Gornja Rijeka" gdje se vodoopskrba obavlja uz vezu na vodospremnik "Dedina" koji je priključen na glavni dobavni cjevovod "Vratno – Križevci". Za vodoopskrbu sjevernog i zapadnog područja općine Gornja Rijeka izvedena je precrpna stanica "Donja Rijeka" i vodospremnik "Đurinečko selo".
- 5) Zona "Greberanec – Fodrovec" u kojoj je rješenje vodoopskrbe predviđeno uz vezu na vodospremnik "Greberanec" i vodospremu Dedina s druge strane, na koju se veže precrpna stanica "Fodrovec" za opskrbu naselja Zaistovec.
- 6) Zona "Bukovje – Trema" s rješenjem interpolacije precrpne stanice uz vodospremnik "Bukovje" i izgradnja cjevovoda s vezom na vodospremnik "Trema".
- 7) Zona "Sveti Ivan Žabno" gdje se doprema vode osigurava iz vodospremnika "Bukovje", a daljnja distribucija omogućava putem precrpne stanice "Brezovljani" uz vezu na vodotoranj "Sveti Ivan Žabno".
- 8) Zona "Carevdar – Osijek Vojakovački" uz vezu na magistralni cjevovod Koprivnica – Križevci. Pravac opskrbe je preko opskrbnog cjevovoda "Vratno – Križevci" s odvojenjem prema naselju Sveta Helena. Izgradnjom "Precrpnice stanice Sveta Helena" u naselju Sveta Helena opskrbljuje se vodosprema "Glogovnica" i sva naselja vezana na magistralni cjevovod. Rješenje predviđa izgradnju pripadne vodovodne mreže sve uz vezu na vodospremnik "Glogovnica". Za vodoopskrbu naselja Osijek Vojakovački u fazi izgradnje je hidrostanica "Osijek Vojakovački".
- 9) Vodoopskrba područja naselja Apatovec riješit će se preko spojnog cjevovoda od vodospremnika Glogovnica do precrpne stanice "Apatovec" uz daljnju vezu na vodospremu "Apatovec".

Na području Grada Križevaca izgrađeno je ukupno 272,62 km vodovodne mreže. Na istu mrežu priključeno je 5689 domaćinstva, odnosno njih 81 %, te 677 poslovnih subjekata. Projektom Aglomeracije Križevci izgrađena je vodoopskrba u naseljima Donja Brckovčina, Cubinec, Karane, Bukovje Križevačko, Lemeš Križevački i Poljana Križevačka te je rekonstruirano oko 19 km postojeće zastarjele vodovodne mreže. Ostala naselja na području Grada Križevaca realizirat će se sukladno osiguranim izvorima financiranja.

Provodi se i izrada akcijskog plana za smanjenje gubitka u vodoopskrbi na cijelom uslužnom području.

Odvodnja i pročišćavanje otpadnih voda

Na području grada Križevaca (središnje gradsko područje) izgrađena je gradska kanalizacijska mreža kojom se odvode sve otpadne, fekalne i oborinske vode putem dvaju kolektora i to kolektora "Koruška" i kolektora "Vrtlin" do skupnog kolektora "Željeznička stanica – uređaj za pročišćavanje", čije je ishodište kod željezničke stanice pokraj ceste Križevci – Bjelovar.

Kolektor "Koruška" lociran je uz potok Korušku s njegove istočne strane i njime je predviđeno prihvaćanje kanalizacije zapadnog dijela grada, zapadno od vododjelnice koja prolazi sredinom grada. Cijela je trasa kolektora "Koruška" gravitacijska, ista je izgrađena od cijevi profila od 300 do 800 mm u ukupnoj dužini od 4597 m. Na kolektor "Koruška" spojena je sva gradska kanalizacija sa zapadne strane vododjelnice do kolektora kao i kanalizacija iz poduzetničke zone u ulici Nikole Tesle. Na kolektor "Koruška" predviđeno je spajanje kanalizacije iz naselja Karane, Koruška, Radnički dol te ulica Pušća, Prigorska, Zagorska i Varaždinska. Navedena naselja i ulice smještene su sa zapadne strane potoka Koruška te su za spajanje istih na kolektor "Koruška" izgrađeni sifonski prijelazi.

Kolektor "Vrtlin" lociran je uz potok Vrtlin s njegove zapadne strane i njime je predviđeno prihvaćanje kanalizacije istočnog dijela grada, istočno od vododjelnice koja prolazi sredinom grada. Cijela je trasa kolektora "Vrtlin" gravitacijska, ista je izgrađena od cijevi profila od 300 do 800 milimetara u ukupnoj dužini od 6092 m. Na kolektor "Vrtlin" spojena je gradska kanalizacija s istočne strane vododjelnice odnosno sa zapadne strane kolektora. Na kolektor "Vrtlin" spojene su kanalizacije Gundulićeve, Koprivničke, Detonijeve, Renarićeve, ulice Ratarna, ulice M. Demerca, Potočke i ulice Kosovec. Navedene ulice smještene su s istočne strane potoka Vrtlin te su za spajanje istih na kolektor "Vrtlin" izgrađeni sifonski prijelazi i fekalne crpne stanice.

Sporedni kolektor industrijske zone "Čret" lociran je uz željezničku prugu i njime se prihvaća kanalizacija industrijske zone "Čret". Također, uz kolektor je izgrađena fekalna crpna stanica "Čret".

Kao što je navedeno, kolektor "Koruška" i kolektor "Vrtlin" spajaju se kod željezničke pruge u Tomislavovoj ulici u skupini kolektor "Željeznička stanica – Uređaj za pročišćivanje". Cijela je trasa kolektora "Željeznička stanica – Uređaj za pročišćivanje" gravitacijska, ista je izgrađena od cijevi profila od 1000 mm u ukupnoj dužini od 2370 m.

Sakupljena otpadna voda dovodi se do uređaja za pročišćivanje otpadnih voda, koji se nalazi dva kilometra južno od ruba grada uz potok Glogovnicu, neposredno uz prometnicu Cubinec – Poljana Križevačka. Točnije, trasa kolektora prolazi ispod željezničke pruge Križevci – Koprivnica te sa sjeverne strane prometnice Križevci – Bjelovar do tvrtke "Mlinar" d.d. Križevci gdje skreće pod 45 stupnjeva preko prometnice i prolazi ispod brze ceste Križevci – Koprivnica te dolazi do potoka Glogovnica. Prolazi se sifonima profila 800 milimetara s armiranobetonskim komorama. Na skupni kolektor spojena je kanalizacija naselja Cubinec.

Uređaj za pročišćivanje otpadnih voda izgrađen je u prvoj fazi, što podrazumijeva da je preliminarnog mehaničkog stupnja, s grubom i finom rešetkom te mastolovom i pjeskolovom. Pomoću uređaja godišnje se preradi oko 1.194.479 m³ otpadnih voda.

U fazi izgradnje novi je uređaj za pročišćavanje otpadnih voda koji će biti III. stupnja pročišćavanja s 21.000 ES.

U većem dijelu grada Križevaca izgrađena je sekundarna kanalizacijska mreža, koja je zajedno s kolektorima dugačka 74,8 km. Na postojeću mrežu priključeno je 3313 domaćinstava i 559 poslovnih subjekta, što iznosi 60 %. U završnoj je fazi izgradnje Aglomeracija Križevci koja je obuhvatila naselja Prikraj Križevački, Pesek, Gornja Brckovčina, Donja Brckovčina, Karane, Mali Potočec, Veliki Potočec, Široko Brezje, Poljana Križevačka, Gračina, Bukovje Križevačko, Cubinec, Majurec i Lemeš Križevački te će priključenost na sustav javne odvodnje na području aglomeracije iznositi 91 %.

U preostalim naseljima (Lemeš, Veliki Raven, Mali Raven, Stara Ves Ravenska, Špiranec, Sveti Martin, Bojnikovec, Dijankovec, Erdovec, Podgajec i Kloštar Vojakovački) predviđena je primjena individualnih sustava prikupljanja otpadnih voda (sabrne jame).

Projekt aglomeracije sadrži tri glavna segmenta:

- a) Dogradnja i rekonstrukcija sustava vodoopskrbe
  - Izgradnja vodoopskrbne mreže 9552 m
  - Rekonstrukcija vodoopskrbne mreže 19.493 m
  - Izgradnja priprema za kućne priključke 759 kom

- b) Dogradnja i rekonstrukcija sustava odvodnje otpadnih voda
- Izgradnja gravitacijskog kanala 444.835 m
  - Izgradnja tlačnih cjevovoda 8447 m
  - Rekonstrukcija postojećih kanala 11.055 m
  - Sanacija CIPP metodom 1930 m
  - Izgradnja 17 crpnih stanica
  - Izgradnja i rekonstrukcija 4 kišna preljeva
  - Izgradnja priprema za kućne priključke 1547 kom
- c) Pročišćivanje otpadnih voda
Izgradnja uređaja III. stupnja pročišćavanja kapaciteta cca 21.000 ES, na lokaciji postojećeg uređaja za pročišćivanje s ispuštanjem pročišćenih otpadnih voda u recipijent Glogovnicu.

2.7. Prometna infrastruktura

Cestovna infrastruktura na području grada Križevaca obuhvaća državne ceste, županijske ceste, lokalne ceste i nerazvrstane ceste.

Rb.	Vrsta ceste	Asfaltirano (km)	Neasfaltirano (km)	Ukupno (km)
1.	Državne ceste	81,131	-	81,131
2.	Županijske ceste	69,624	1,069	70,763
3.	Lokalne ceste	75,272	20,871	96,143
4.	Nerazvrstane ceste	77,225	723,429	800,654
	Ukupno	303,252	745,369	1.048,621

Tablica 11. Ceste na području grada Križevaca – stanje u kolovozu 2020. godine. Izvor: Upravni odjel za komunalno gospodarstvo, gradnju, prostorno uređenje i zaštitu okoliša

Područjem jedinice lokalne samouprave Grad Križevci prolaze tri državne ceste, čije je održavanje u potpunosti u nadležnosti Hrvatskih cesta:

- DC 10 Čvorište Sv. Helena (A4) – čvorište Dubrava – čvorište Gradec – Križevci – Koprivnica – G. P. Gola (gr. R. Mađarske)
- DC 22 N. Marof (D3) – Križevci – Sveti Ivan Žabno (D28) i
- DC GP G. P. Gola (gr. R. Mađarske) – Koprivnica – Križevci (D22).

Izgradnja dijela dionice DC 10 na relaciji Gradec – Križevci duljine 12,5 km završena je i puštena u promet krajem 2016. godine, dok su prve dvije dionice puštene u promet ranijih godina, i to dionica Sv. Helena – Vrbovec 2002. godine te dionica Vrbovec – Gradec 2007. godine. Nastavak izgradnje DC 10 od Križevaca do Kloštra Vojakovačkog do Koprivnice te dalje prema granici s Mađarskom očekuje se u narednim godinama.

Na području Grada Križevaca nalazi se i 70,7 km županijskih cesta, koje su gotovo u potpunosti asfaltirane, odnosno, od kojih svega 1,1 km još nije asfaltirano. Nadalje, od 96,1 km lokalnih cesta, neasfaltirano je 20,9 km. Navedenim kategorijama cestā upravlja Županijska uprava za ceste i kod njihove rekonstrukcije ili nekog većeg zahvata u sufinanciranju sudjeluje i Grad Križevci na dijelu koji prolazi njegovim područjem.

Zbog izrazito velikog broja naselja i velike površine koju zauzima grad Križevci, velik je broj, kao i duljina nerazvrstanih cesta (800,7 km), od kojih velik dio još nije asfaltiran (723,4 km). Održavanje ovih cesta u nadležnosti je Grada, a radi njihova lošeg stanja i velikog broja nerazvrstanih cesta koje nisu asfaltirane, značajna sredstva nužno je uložiti i u modernizaciju istih. Dio tih cesta nalazi se u samom gradu pa je kod njihove rekonstrukcije potrebno urediti i ostalu komunalnu infrastrukturu, čime troškovi ulaganja višestruko rastu.

Udaljenost Križevaca od većih urbanih središta i glavnih tržišta:

Grad	Udaljenost u km
Zagreb	68
Zračna luka Franjo Tuđman	64
Osijek	325
Split	474
Rijeka	227
Varaždin	53
Slavonski Brod	233
Beč	323
Budimpešta	310
Sarajevo	448
Beograd	436
Ljubljana	207

Tablica 12.

Željeznička infrastruktura

Područjem Grada Križevaca prolazi glavna željeznička pruga od Budimpešte prema Zagrebu i Rijeci. Trenutačno je u rekonstrukciji postojećeg i izgradnja drugog kolosijeka željezničke pruge na dionici Dugo Selo – Križevci. Radovi su započeli 25. srpnja 2016. godine na vrbovečkome području, uz 85 % financiranje iz Europskog fonda za regionalni razvoj, putem Operativnog programa Promet 2007. – 2013. te iz Kohezijskog fonda putem Operativnog programa Konkurentnosti i kohezija 2014. – 2020., dok se 15 % vrijednosti projekta financira iz nacionalnih sredstava. Dio je to velikog projekta uspostave dvokolosiječne željezničke pruge visoke učinkovitosti na Mediteranskom koridoru jedinstvene transeuropske prometne mreže TEN-T (prometni koridor RH2).

Projekt obuhvaća:

- Izgradnju drugog kolosijeka na cijeloj pružnoj dionici duljine 36,4 km (uz rekonstrukciju kolodvora Dugo Selo 38,23 km)
- Rekonstrukciju lukova na postojećem kolosijeku duljine 9,4 km
- Veću rekonstrukciju postojećih kolodvora Dugo Selo, Vrbovec i Križevci te pripadajućih stajališta
- Izgradnju novog kolodvora Gradec
- Izgradnju šest novih mostova i rekonstrukciju sedam postojećih
- Ukidanje ukupno 17 željezničko-cestovnih prijelaza koji će biti zamijenjeni s 12 križanja (denivelacija) u dvjema razinama i dvaju pješačkih prijelaza koje će zamijeniti novi pothodnici
- Nadogradnju stabilnih postrojenja električne vuče
- Modernizaciju signalno-sigurnosnih i telekomunikacijskih uređaja u skladu sa zahtjevima za koridorske željezničke pruge te
- Gradnju oko 20 km zidova za zaštitu od buke te novih spojnih i obilaznih cesta u duljini oko 25 km (servisne ceste).

Rekonstrukcijom pojedinačnih lukova, pružnih građevina i stabilnih postrojenja za električnu vuču omogućit će se postizanje nazivne projektirane brzine od 1690 km/h na cijeloj duljini pružne dionice, kolodvori će se rekonstruirati za prijam interoperabilnih teretnih vlakova duljine 750 m, odnosno prijam interoperabilnih vlakova za prijevoz putnika duljine 400 m i najveće dopuštene mase 25 t/o, dok će se stajališta osposobiti u skladu sa zahtjevima za lokalni putnički prijevoz.

Javni prijevoz

Okolna naselja povezana su linijskim prijevozom, dok je uspostava gradskog javnog prijevoza realizirana u 2025. godini besplatnim električnim mini autobusima na dvjema redovnim relacijama.

Gradski prijevoz

Tijekom rujna 2025. godine u Križevcima je službeno započelo prometovanje triju električnih mini autobusa, čime se uveo besplatni javni gradski prijevoz koji prometuje na dvjema linijama, od Željezničkog kolodvora do Gradskog groblja.

Sustav javnih bicikala

Sustav bicikala koji građanima i posjetiteljima grada omogućava unajmljivanje javnih bicikala 24/7, trenutačno zastupljen na 15 lokacija.

Autobusni prijevoz

Tvrtka Čazmatrans na području grada prometuje sljedeće linije:

- Križevci – Zagreb (preko Gornje Rijeke, preko Zaistovca ili preko Vrbovca)
- Križevci – Koprivnica

- Križevci – Bjelovar
- Lokalne linije prema: Kalnik, Sveti Ivan Žabno, Čvrstec, Gornja Rijeka, Zaistovec, Apatovec, Pofuki, Povelić

Željeznički prijevoz

Križevci su važno željezničko čvorište na pruzi Dugo Selo – Koprivnica – državna granica (prema Mađarskoj), koja je dio međunarodnog Mediteranskog koridora (TEN-T).

Ukratko, povezanost Križevaca ide prema:

- Zagreb – redovite i česte veze, putovanje traje oko 40 minuta
- Koprivnica – izravna povezanost, oko 30 minuta vožnje
- Mađarska (Gyékényes, Budimpešta) – međunarodni vlakovi prolaze preko Koprivnice i Križevaca
- Bjelovar – postoji izravna pruga, vožnja traje oko 50 minuta, ali s manje polazaka dnevno
- Varaždin, Čakovec, Osijek – povezanost mogućim presjedanjima u Koprivnici ili Zagrebu
- Rijeka, Split – dostupno vlakovima iz Zagreba, do kojih se dolazi izravno iz Križevaca

Uz modernizaciju pruge i izgradnju drugog kolosijeka (Dugo Selo – Križevci – Koprivnica – granica), očekuje se brža, češća i pouzdanija povezanost s domaćim i međunarodnim odredištima.

Najbliža je zračna luka u Velikoj Gorici, na udaljenosti od 64 km.

2.8. Analiza stanja digitalizacije

Turističke usluge u destinaciji Križevci u dijelu biciklizma i aktivnog turizma digitalizirane su i dostupne *online* putem *web*-stranice te mobilne aplikacije.

Grad Križevci ima uspostavljen javni webGIS portal. Putem portala omogućen je “transparentan i korisnički orijentiran prikaz prostornih podataka za sve potrebe korisnika. Portal je namijenjen svim građanima, ali i potencijalnim investitorima, te omogućuje jednostavan i brz pristup informacijama o pravilima korištenja prostora, važećim prostornim planovima, poljoprivrednom zemljištu, komunalnoj infrastrukturi i drugim podacima na administrativnom području Grada” (izvor: [webGIS portal Grada Križevaca](#)). Također, Grad Križevci ima otvoren Portal Otvoreni Križevci definiran kao “podatkovni čvor koji služi za prikupljanje, kategorizaciju i distribuciju otvorenih podataka Grada Križevaca”.

2.9. Analiza stanja pristupačnosti destinacije osobama s invaliditetom

Objekti javne i poslovne namjene od značaja za osobe s invaliditetom pristupačne su osobama s invaliditetom (Centar za socijalnu skrb, HZZO – Ispostava Križevci, HZMO – Ispostava Križevci, HZZ – Područna služba Križevci, Ispostava Porezne uprave Križevci, Gradska uprava, Matični ured, Gradska sportska dvorana, Župna crkva sv. Ane Križevci, Hrvatska pošta, banke, Turistički informativni centar).

Gradski muzej i Likovna galerija smješteni su u objektima starije arhitekture koji nisu prilagođeni pristupu osobama sa smanjenom pokretljivošću. U etno-parku Gradskog muzeja nalazi se nekoliko objekata tradicionalne drvene arhitekture, kojima je moguće prići.

Neke od križevačkih crkvi i sakralnih objekata imaju rampe i pristup osobama u invalidskim kolicima.

Turistički informativni centar ima rampu za pristup i toaletni prostor u prizemlju objekta prilagođen za osobe s invaliditetom.

Tijekom gradskih manifestacija na otvorenom moguć je prilaz osobama s invaliditetom, dok nije riješen pristup osobama sa slušnim ili vidnim oštećenjima (npr. titlovi, prijevodi, asistentske usluge).

Gradska knjižnica i čitaonica u potpunosti je prilagođena osobama s invaliditetom (sanitarni čvor, podizna platforma, lift, induktivna petlja, taktilne trake, računalo prilagođeno slijepim i slabovidnim osobama, te književna građa na Brailleovu pismu).

Parkirališna mjesta i pristup gradskim ulicama/trgovima omogućen je invalidima, postoje označena mjesta za invalide, kojima je pristup omogućen i bez prepreka.

Većina je rubnika na prometnicama upuštena, na novijim prometnicama rubnici su upušteni kvalitetno, dok je na starijim prometnicama potrebna dodatna prilagodba.

2.10. Analiza organiziranosti i dostupnosti usluga u destinaciji

Javnozdravstvene ustanove

U Križevcima djeluje Dom zdravlja Koprivničko-križevačke županije kao ključna ustanova primarne zdravstvene zaštite. Trenutačno je pri završetku veliki projekt obnove Doma zdravlja.

Telemedicina u Križevcima pruža usluge poput holtera tlaka, holtera EKG-a, 12-kanalnog EKG-a, spirometrije. U Domu zdravlja aktivne su ordinacije specijalista – pedijatrije, ginekologije, stomatologije, radiologije, internističke, ortopedije, otorinolaringologije, urologije, psihijatrije.

Privatna zubna poliklinika

Dentalna poliklinika Medikadent privatni je specijalistički stomatološki centar otvoren u prosincu 2014. godine.

Obrazovne ustanove

U Križevcima djeluju sljedeće obrazovne ustanove:

- Dječji vrtić Križevci
- Dječji vrtić Čarobna šuma

- Dječji vrtić sv. Josipa – podružnica Križevci
- Dječji vrtić Zraka sunca
- OŠ Ljudevita Modeca
- OŠ Vladimir Nazor
- Centar za odgoj, obrazovanje i rehabilitaciju Križevci – ustanova koja pruža obrazovanje i rehabilitacijske usluge za djecu s posebnim potrebama
- Glazbena škola Alberta Štrige
- Gimnazija Ivana Zakmardija Dijankovečkoga Križevci
- Srednja škola “Ivan Seljanec” Križevci
- Srednja gospodarska škola Križevci
- Veleučilište u Križevcima

Benzinske postaje

U Križevcima postoji pet benzinskih postaja: INA (Zagrebačka ulica, Ulica kralja Tomislava), AGS, KTC, Auto Koren d.o.o.

Shopping

- KTC Robni centar Križevci
- KTC Vrtni centar
- Poljocentar
- Supernova Križevci (NKD, Deichmann, Konzum, New Yorker, Sinsay, DM, Takko)
- Capitol park Križevci (Spar, Kik, Bipa, Tedi, Pepco)
- Plodine
- Robni marketi
- Jysk, Intersport, Offertissima

2.11. Analiza stanja i potreba ljudskih potencijala

Udio zaposlenih u djelatnostima 55 (smještaj) i 56 (djelatnosti pripreme i usluživanja hrane i pića) predstavlja svega 8,5 % udjela u ukupnom broju zaposlenih na području grada Križevaca. S obzirom na mali broj smještajnih i ugostiteljskih objekata, nije za očekivati veći udio zaposlenih u navedenim djelatnostima. Potrebe za dodatnom i/ili stranom radnom snagom nema te se potrebe za radnicima zadovoljavaju na domaćem tržištu rada.

2.12. Analiza komunikacijskih aktivnosti

Komunikacijske aktivnosti Turističke zajednice grada Križevaca odvijaju se *online* i *offline* kanalima komunikacije s tržištem. Komunikacija je usmjerena prvenstveno na domaće tržište putem vlastitih kanala promocije, a što je u skladu i sa zakonskim okvirima unutar kojih je moguća samostalna promocija destinacije. Destinacija je na inozemnom tržištu prezentirana putem aktivnosti regionalne turističke zajednice.

Tiskani materijali

Turistička zajednica grada Križevaca raspolaže sljedećim tiskanim materijalima u skladu s potrebama infoureda, zahtjevima posjetitelja te efikasnijeg komuniciranja s ciljanom publikom i stvaranja prepoznatljivosti destinacije.

- Prospekti i letci na sedam stranih jezika
- Karte grada
- Karte Križevaca i kalničkog prigorja
- Najavni plakati
- Letci za manifestacije
- Križevački statuti

TZG Križevaca svakodnevno obavlja turističko-informativne aktivnosti pružajući posjetiteljima informacije o gradu i znamenitostima putem Turističko-informativnog centra grada Križevaca. Mjesto je to gdje se mogu nabaviti promotivni materijali, razgledati izložba o povijesti Sinagoge, dogovoriti razgledavanje grada uz pratnju turističkih i cikloturističkih vodiča, unajmiti *e-bike* kao i brdski bicikli.

Online promocija

Službena stranica Turističke zajednice grada Križevaca dostupna je na internetskoj adresi www.visitkrizevci.hr, gdje se nalaze informacije koje su kontinuirano ažurirane novim podacima i služe za oglašavanje aktivnosti. Osnovna struktura stranice sadržava informacije grupirane u: istraži i posjeti, aktivnosti, planiraj putovanje, hrana i piće, smještaj, multimedija. *Web*-stranica je dostupna na tri strana jezika: engleski, talijanski i francuski. *Web*-stranica ima integriranu opciju "live cam".

Na *web*-stranici dostupne su sve biciklističke i turističke karte u digitalnom obliku.

U donjem dijelu stranice nalaze se ažurirane informacije o događanjima u destinaciji s linkom na Kalendar događanja. Kalendar nudi informacije o trenutačnim i nadolazećim događanjima, i vezan je na gradski kalendar događanja.

Turistička zajednica također održava mrežne stranice: www.prigorjeoutdoor.com (s informacijama o *outdoor*-aktivnostima na području Prigorja) kao i www.prigorjewine.com (*web*-stranica Vinske ceste Križevačkog prigorja).

Mobilna aplikacija dostupna je samo za Google Play, ne i iOS sustav.

Pri dnu stranice nalaze se linkovi na profile društvenih mreža Instagram i Facebook.

Promocija najznačajnije manifestacije odvija se i putem zasebne *web*-stranice www.spravisce.com. Na stranici su dostupne detaljne informacije o programskim događanjima, linkovi na profile društvenih mreža i galeriju fotografija.

TZG Križevaca ima otvorene profile na društvenim mrežama Facebook i Instagram. FB-stranica Visit Križevci bilježi 4,8 tisuća pratitelja. Turistička zajednica kontinuirano provodi promociju aktivnosti i programa putem društvene mreže Facebook s ciljem neposredne komunikacije s ciljnim skupinama i rezultirajućim povećanjem broja posjeta i potrošnje, korisnika Facebooka i broja pregleda. Objave se u glavnini odnose na najave događanja te manje lokalne obavijesti. Profilna je fotografija logotip TZG Križevaca, dok se naslovne fotografije mijenjaju prema aktualnostima.

Turistička zajednica nema otvorene profile na drugim društvenim mrežama ili *online* kanalima.

Oglašavanje i promotivne kampanje

U skladu sa zakonskim okvirima, Turistička zajednica grada Križevaca provodi promotivne kampanje manifestacija i događanja koje obuhvaćaju: oglašavanje putem *web*-portala, plakatanja, oglašavanje u tiskanim medijima, radiju, televiziji, internetsko oglašavanje i oglašavanje na digitalnim panoima.

Cilj oglašavanja TZ-a kvalitetnija je prezentacija destinacije. Oglašavanje se odvija na *web*-stranicama Turističke zajednice i Spravišća, mobilnoj aplikaciji te na lokalnim, regionalnim i nacionalnim medijima u cilju promocije turističkih proizvoda križevačkog kraja.

2.13. Analiza konkurencije

Križevci su manji grad s iznimno vrijednim kulturno-povijesnim resursima te okolnim područjem koje nudi niz aktivnih sadržaja za boravak u prirodi uz doživljaje i iskustva života i rada lokalnog stanovništva. Destinacije u okruženju koje nude *city break*-odmore, jednodnevne izlete, boravak u prirodi i tematske rute za školska putovanja, predstavljaju izravnu konkurenciju destinaciji u pogledu geografske pozicije ciljanih tržišta i dobni skupina. Križevci, kao dio Koprivničko-križevačke županije, graniče s jednom od najatraktivnijih i najkonkurentnijih destinacija u ponudi kulturnog turizma i boravka u prirodi. To su prije svega Međimurska i Varaždinska županija te Zagrebačka županija, geografski i prometno bliža Križevcima. Značajna tržišna vidljivost koja je postignuta, konkurentski turistički resursi koji se u kontinuitetu i ravnomjerno razvijaju dulji niz godina te ciljane i intenzivna promocija ojačale su konkurentne destinacije u okruženju Križevaca u odnosu na koje su resursi Križevaca ostali znatno slabije tržišno vidljivi, neovisno o svom snažnom resursnom potencijalu.

Pozicija Križevaca u okruženju većeg broja manjih urbanih cjelina koliko je konkurentska može predstavljati i potencijal za osnaživanje tržišne pozicije Križevaca. Urbane destinacije unutar područja Koprivničko-križevačke županije predstavljaju potencijal za rast turističkih posjeta i Križevcima, ali u slučaju zaokružene ponude i ciljane promocije. Posjet više malih destinacija u okruženju, posebice manjih urbanih cjelina susjedne Zagrebačke županije, predstavlja mogućnost kreiranja tematskih programa obilaska, za individualne i organizirane posjete.

Mali broj smještajnih kapaciteta kao i ograničenja u organiziranosti dodatne ponude kušanja domaćih proizvoda, destinacije u okruženju čini konkurentnijima u odnosu na Križevce.

Ponuda aktivnog turizma, prije svega utvrđenih i označenih biciklističkih ruta, Križevce čini konkurentnima na tržištu cikloturizma u okruženju radi mogućnosti kombiniranja više različitih ruta, doživljaja i usluga u Križevcima i okolnim destinacijama.

S brojnim vrijednim crkvama, Križevci imaju značajan potencijal za tržište vjerskog turizma.

2.14. Izvješće o analizi stanja

Križevci su urbana destinacija s dominantnom ponudom iznimne kulturno-povijesne baštine s posebnim naglaskom na sakralnu baštinu i vjerski turizam. Prirodno okruženje Križevaca predstavlja značajan resurs za razvoj sadržaja

aktivnog turizma i boravka u prirodi te u kombinaciji s kulturnom baštinom turistički resursi destinacije čine značajnu konkurentsku resursnu osnovu destinacije. Uređenost grada, organizacija usluga, prometna dostupnost, cestovna, željeznička i blizina zračne luke, kao i aktivnost lokalnih institucija i udruga pridonose atraktivnosti destinacije kao i jačanju motiva dolaska u destinaciju.

Infrastrukturno, destinacija je spremna za daljnji turistički rast koji je moguće očekivati pojačanim ulaganjima u primarnu turističku infrastrukturu, jačanje lokalnog poduzetništva u turizmu te promociju usmjerenu na sadržaje, tržišta i ciljne skupine. Iznimno vrijedni i konkurentni resursi destinacije imaju slabu turističku prepoznatljivost, a destinacija neizgrađen i nejasan turistički identitet. Postojeći konkurentni turistički resursi destinacije ne valoriziraju se u njihovoj turističkoj vrijednosti, nego gotovo isključivo u kulturnoj, povijesnoj i vjerskoj. Nedostatak primarne turističke infrastrukture kao i mali broj dostupnih turističkih usluga, prije svega kvalitetnijih i brojnijih smještajnih kapaciteta i ugostiteljskih usluga, predstavljaju prepreku ozbiljnijem rastu prihoda od turizma.

U destinaciji nisu u potpunosti turistički valorizirani iznimno vrijedni kulturni i prirodni resursi koji su spremni za turističko tržište dok ukupni resursi destinacije pružaju značajne mogućnosti za daljnji razvoj konkurentne ponude neovisno o iznimno konkurentnom okruženju. Jačanje poduzetništva u turizmu te jačanje svijesti lokalnih dionika o turističko-gospodarskoj vrijednosti kulturnih i prirodnih resursa nužni su za jačanje tržišne pozicije destinacije.

Profil odredišta Križevci

Karakteristika	Opis odredišta
Prometna povezanost	<ul style="list-style-type: none"> • Brza cesta DC10 Zagreb – Križevci • Državne ceste: DC22, DC41 • Županijska cesta ŽC3034, 2209, 2210 • Lokalne ceste LC26067, 26065, 26064
Udaljenost od glavnog grada i glavnih emitivnih tržišta	<ul style="list-style-type: none"> • Udaljenost od Zagreba 64 km • Najbliža emitivna tržišta na neposrednoj udaljenosti Mađarska (cca 100 km) i Slovenija (cca 70 km)
Geografska obilježja	<ul style="list-style-type: none"> • Položaj: Smješten je na prijelazu između Panonske nizine i brežuljkastog područja Bilogore. Leži oko 60 km sjeveroistočno od Zagreba. • Reljef: Područje grada obuhvaća nizinski dio (oko rijeke Glogovnice) i brežuljkasti kraj na jugu i jugoistoku, gdje počinje Bilogora, te sjeverni dio prema Kalniku. • Vode: Najvažniji je vodotok rijeka Glogovnica, pritoka Česme, a u okolici postoje i manji potoci. • Klima: Umjereno kontinentalna klima – topla ljeta, hladne zime, s prosječnim godišnjim oborinama oko 800 – 1000 mm. • Tlo i poljoprivreda: Područje oko Križevaca ima plodno tlo pogodno za ratarsku i stočarsku proizvodnju, a u brežuljkastim dijelovima razvijeno je vinogradarstvo. • Prirodna obilježja: Okolicu karakterizira spoj nizinskog i brežuljkastog krajolika, s poljima, vinogradima i šumama.
Klimatska obilježja	<ul style="list-style-type: none"> • prosječna godišnja temperatura zraka: ljeto: toplo, prosječne temperature od 20 do 25 °C, najtopliji mjeseci su srpanj i kolovoz; zima: hladna, prosječne temperature od -2 do 2 °C, s mogućim snježnim padalinama. • prosječna godišnja količina oborina 800 – 1000 mm • Umjereno kontinentalna klima

Broj stalnih stanovnika, popis 2021.	<ul style="list-style-type: none"> • 18.949 stanovnika • Gustoća naseljenosti na cijelom gradskom području iznosi približno 72 stanovnika po četvornom kilometru. Za urbano područje grada gustoća naseljenosti iznosi oko 329 stanovnika po četvornom kilometru
Broj turista	<ul style="list-style-type: none"> • 2023.: 9763 • 2024.: 10.829 • Indeks: 110,91
Prosječna duljina boravka	<ul style="list-style-type: none"> • 2023.: 2,7 dana • 2024.: 2,7 dana • Indeks: 100
Turistički kapaciteti	<ul style="list-style-type: none"> • Broj objekata: 35 • Broj ležajeva: 1075 • Broj smještajnih jedinica: 341 • Broj zastupljenih komercijalnih vrsta objekata: 4
Ugostiteljski sadržaji	<ul style="list-style-type: none"> • Restorani • Objekti brze prehrane • Ugostiteljski objekti (barovi, kafići, pivnica, gradska kavana)
Najpopularnije turističke atrakcije	<ul style="list-style-type: none"> • Grkokatolička katedrala Presvete Trojice • Gradski muzej i likovna galerija • Zvezdarnica Križevci • Hrvatski dom – dvorane i vidikovac u tornju • Grad osam crkvenih tornjeva • Turistički informativni centar – bivša sinagoga
Glavni turistički proizvodi	<ul style="list-style-type: none"> • Kulturni turizam • Vjerski turizam • Boravak u prirodi i aktivni turizam • Eno i gastro
Prostor – turističke zone i površine	<ul style="list-style-type: none"> • Građevinska područja ukupno: 3442 ha što čini 13,05 % ukupne površine Grada Križevaca (263,72 km²) • Izgrađeni dio GP-a (T, TR): 1971 ha što čini 7,47 % ukupne površine • Izgrađena površina građevinske zone turističke namjene iznosi 8 ha • Udio turističke zone gradnje u ukupnoj površini: 0,03 %
Turistička infrastruktura	<ul style="list-style-type: none"> • Primarna: <ul style="list-style-type: none"> - Sakralni objekti (Grkokatolička katedrala Presvete Trojice, Konkatedralna crkva Sv. Križa, crkva sv. Ane) - Gradski muzej i likovna galerija - Jezero Čabraji - Biciklističke rute, sportski tereni - Hrvatski dom / vidikovac - Zvezdarnica • Sekundarna: <ul style="list-style-type: none"> - Rodne kuće poznatih osoba - Sportska dvorana - Teniski tereni - Stadion i atletska staza - Parkirališta - Željeznički kolodvor - Autobusni kolodvor - Taxi-stajalište - Punionice električnih vozila

3. POTENCIJAL ZA RAZVOJ I PODIZANJE RAZINE KVALITETE TURISTIČKIH PROIZVODA

Resursi, sadržaji i ponuda Križevaca pripadaju sljedećim skupinama turističkih proizvoda:

1. Kulturni turizam
2. Vjerski turizam
3. Rekreacija i boravak u prirodi – *outdoor*
4. Gastronomski i vinski turizam

Nastavno na popis turističke resursne osnove donosi se analiza trenutnog stanja ponude te analiza potencijala za razvoj i marketinškog potencijala.

Trenutačno stanje turističkog resursa odnosi se na najznačajnije sadržaje i postojeću ponudu unutar grupe turističkog proizvoda.

Potencijal za razvoj donosi prijedloge konkretnih aktivnosti u smjeru jačanja postojećeg ili stvaranja novog sadržaja unutar turističkog proizvoda u cilju podizanja tržišne konkurentnosti destinacije.

Marketinški potencijal opisuje stanje vidljivosti atrakcije u destinaciji, dostupnost informacija te potencijal utjecaja na ukupni *image* i tržišnu prepoznatljivost pojedinih proizvoda i destinacije u cjelini.

U sljedećoj tablici navedene su ključne atrakcije prema grupama turističkih proizvoda i usluga.

Turistički proizvod/resurs	Trenutačno stanje	Potencijal za razvoj	Marketinški potencijal
KULTURNI TURIZAM			
Kulturno -povijesna baština	<ul style="list-style-type: none"> Hrvatski dom Županijska palača Sabornica Kuća Karas – Gradski muzej Turistički informativni centar (bivša sinagoga) Gradska munjara Gradski trgovi Gradsko groblje i židovske arkade Križevci su stari kraljevski grad 	<p>Kreiranje interpretacijskih ruta koje povezuju poznate atrakcije u novu, zanimljivu priču.</p> <p>Uređenje dvorišta Gradskog muzeja</p> <p>Nastavak uređenja sinagoge kao multimedijalnog turističkog interpretacijskog centra.</p> <p>Uređenje Gradske munjare kao mogućeg interpretacijskog centra (elektrifikacije ili Dragutin Novak – prvi hrvatski pilot)</p>	<p>Isticanje jedinstvenih kulturno -povijesnih atrakcija i povezivanje materijalne i nematerijalne kulturne baštine u jedinstveni turistički identitet destinacije.</p> <p>Podizanje razine atraktivnosti destinacije i kreiranje motiva dolaska.</p>
Tradicijska baština	<ul style="list-style-type: none"> Križevački štatuti Bilikum Hižni protokol Križevačka djevojačka straža Obrtništvo 	<p>Kreativne i interaktivne radionice na temu Križevačkih štatuta.</p> <p>Digitalna interpretacija tradicijske baštine korištenjem suvremenih digitalnih alata.</p> <p>Interpretacija tradicije obrtništva.</p>	<p>Kreiranje ključnih promotivnih poruka destinacije temeljenih na pravilima Križevačkih štatuta.</p> <p>Suvremena interpretacija štatuta u turističkoj promociji.</p> <p>Kreiranje "Turističkog protokola" po uzoru na Hižni, koji bi se držao u svakom turističkom objektu.</p>
Ostala središta kulturnih događanja	<ul style="list-style-type: none"> Gradski muzej Križevci Gradska knjižnica "Franjo Marković" Glazbena škola Alberta Štrige Likovna galerija 	<p>Organizacijom brojnih tematskih i interaktivnih događanja tijekom cijele godine kreira se dodatni sadržaj za određene dobne skupine.</p>	<p>Svojim aktivnostima pridonose promociji kulturnih resursa destinacije kao i kreiranju novih sadržaja i promotivnih poruka.</p>
Važnije kulturne manifestacije	<ul style="list-style-type: none"> Križevačko veliko spravišće Advent u Križevcima Proslava Dana grada Beach party Vinska događanja (Vincekovo, Bartolovo, Martinje) 	<p>Uvođenje novih sadržaja za različite dobne i interesne skupine tijekom manifestacije.</p>	<p>Tijekom godine isticanje sadržaja i tema manifestacije kao dio ukupnog brendiranja destinacije i promoviranja manifestacija.</p>

VJERSKI TURIZAM			
Sakralna baština i objekti vezani uz religiju	<p>Osam tornjeva Križevaca:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Konkatedralna crkva Sv. Križa • Grkokatolička katedrala Presvete Trojice • Crkva sv. Ane i pavlinski samostan • Crkva Majke Božje Koruške • Kapela sv. Marka Križevčanina • Pravoslavna crkva sv. Save • Kapela sv. Florijana • Kapela sv. Roka 	<p>Interpretativno uvezivanje ukupne sakralne baštine u kulturni i povijesno-vjerski sadržaj čime bi se istaknuo povijesni i društveni kontekst sakralne baštine te je tako približilo svim dobnim skupinama i posjetiteljima.</p>	<p>Digitalizacija informacija i doživljaja sakralne baštine.</p> <p>Tematski promotivni materijal na temu sakralne baštine.</p>
Hodočašća	<ul style="list-style-type: none"> • Svetkovina sv. Marka Križevčanina 7. rujna • Relikvije sv. Šarbela 	<ul style="list-style-type: none"> • sveti Marko Križevčanin treći je kanonizirani hrvatski svetac Rimokatoličke crkve čiji se spomendan obilježava 7. rujna na dan kada je umro mučeničkom smrću u Košicama. Kao i svake godine, program započinje 29. kolovoza i traje do 15. rujna, a obuhvaća duhovne sadržaje i misna slavlja, vrhunac kojeg je 7. rujna Svetkovina sv. Marka Križevčanina u sklopu koje se održava veliko misno slavlje na Strossmayerovu trgu • Svake treće subote u mjesecu u križevačkoj katedrali Presvete Trojice održava se Šarbelova subota kada stotine vjernika dolaze na liturgiju nakon koje slijedi pomazivanje uljem sv. Šarbela, štovanje moći sv. Šarbela te duhovni program koji organizira Molitvena zajednica sv. Šarbela uz goste, slavljenje i molitvu. 	<p>Promocija ukupne sakralne baštine destinacije kao dio kulturno-povijesnog i turističkog identiteta grada.</p>
Tematska putovanja vezana uz duhovnost	<ul style="list-style-type: none"> • Camino Križevci Aqua Isae, 62 km dug dio rute Camino Croatia. • Duhovne vježbe • Molitvene zajednice • Crkveni susreti 	<p>Kreiranje prijedloga obilaska destinacije s religijskim i duhovnim motivima.</p>	<p>Povezivanje vjerskog putovanja s prirodom kao izvorom duhovnosti.</p>

REKREACIJA I BORAVAK U PRIRODI – <i>OUTDOOR</i>			
Cikloturizam	<ul style="list-style-type: none"> • Biciklom oko Prigorja • Jezerska staza – Ravenska kapela • Cepidlak • Kamešnica • Kalnik i Obreške kleti • Jezerska staza – Čabraji • Gornja Rijeka 	<p>Uređenje odmorišta.</p> <p>Digitalizacija sadržaja.</p> <p>Razvoj novih ruta.</p>	<p>Brendiranje destinacije za <i>outdoor</i>-aktivnosti i boravak u prirodi koje uključuje sve aktivnosti navedene u sklopu proizvoda.</p> <p>U promotivnim aktivnostima na vlastitim digitalnim kanalima promocije snažnije isticati <i>outdoor</i>-sadržaje.</p>
Geocaching	<ul style="list-style-type: none"> • www.geocaching.com 	<p>Jedinstvena ponuda za aktivan boravak i istraživanje prirode.</p>	<p>Pozivanje sudionika s uvođenjem sitnica u kutijicama koje imaju veze s baštinom Križevaca.</p> <p>Promocija iskustva sudionika kao dio promocije boravka u prirodi.</p>
Adrenalin	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Skatepark</i> • Pitagora – zabavno-avanturistički park • Kalnik fun, Quad Kalnik • Adrenalinsko iskustvo • Paragliding 	<p>Povezivanje ponude s ponudom doživljaja prirode i okruženja.</p> <p>Za one manje hrabre, kreiranje AI iskustva.</p>	<p>Približavanje tržištu mlađih generacija.</p> <p>Kreiranje novog, adrenalinskog iskustva prirode.</p>
Jahanje	<ul style="list-style-type: none"> • Akademski konjički klub Križevci • Imanje Plavec, Sveti Petar Orehovec 	<p>Uređeno jahalište te aktivne škole jahanja uz uređene jahačke staze predstavljaju atraktivan sadržaj boravka u prirodi.</p> <p>Imenovanje i označavanje ruta.</p>	<p>Aktivan boravak u prirodi u kombinaciji doživljaja, iskustva i edukacije.</p>
Promatranje ptica	<ul style="list-style-type: none"> • KMB Kalnik – Moslavina – Bilogora 	<p>Udruga koja aktivno promovira, ali i educira o prirodnoj baštini područja te značajnom potencijalu boravka u prirodi uz upoznavanje njezina svijeta.</p> <p>Povezivanje sa zajednicom promatrača ptica te s drugim destinacijama s ponudom promatranja ptica.</p>	<p>Promocija životinjskog svijeta područja destinacije uz kreiranje posebnih promotivnih poruka vezanih uz ptičje vrste te kreiranje tematskih ruta za određeno doba godine kada je ptičji svijet najaktivniji.</p> <p>Uvođenje zajedničkih aktivnosti na razini više destinacija u određene datume radi jačanja promocije turističkog proizvoda i promicanja održivog turizma.</p> <p>Zajedničke promotivne aktivnosti destinacija s ponudom promatranja ptica (sajamski nastupi, oglašavanje...)</p>

<p>Planinarenje</p>	<ul style="list-style-type: none"> Planinarenje je vezano uz Kalnik na kojemu se nalaze dvije označene planinarske staze: “Sedam zuba” i “Kalnička greda” te poučna staza koja počinje i završava u Planinarskom domu Kalnik. Infrastrukturno, okosnicu planinarenja predstavlja Planinarski dom Kalnik Ferata, koprivnički smjer ili Klinčani put na Kalniku okarakteriziran kao vrlo zahtjevan i spada u kategoriju C/D (zahtjevno/teško) 	<p>Planinarske staze i planinarski dom predstavljaju značajan potencijal za obiteljske izlete.</p> <p>U suradnji s planinarskim društvom te lokalnim dionicima utvrditi nove rute prilagođene različitim dobnim skupinama te zahtjevnosti.</p> <p>Dodatno obilježavanje i održavanje prema potrebi.</p>	<p>Objedinjavanje ponude aktivnog turizma i boravka u prirodi s kreiranjem tržišno prepoznatljivog sadržaja, ponude i <i>brand</i>-identiteta destinacije.</p>
<p>Lov i ribolov</p>	<ul style="list-style-type: none"> Ponuda usluga lovcima: KTC lovni turizam Ribolov se odvija na jezerima Čabraji i Ravenska Kapela, oba pod upravljanjem ŠRK Križevci 	<p>Uređenje i označavanje najboljih lokacija za posjetitelje koji rekreativno pecaju i love.</p>	<p>Povezivanje ribolova s ponudom ribe u lokalnim restoranima. Povezivanje lova s ponudom divljači u lokalnim restoranima.</p>
<p>Šetnje gradom</p>	<ul style="list-style-type: none"> U ponudi je pet kreiranih šetnji gradom i to: Dva grada u jednom – u posjetu Donjem i Gornjem gradu, Središnjim gradskim trgovima, U potrazi za križevačkim zdenčima Donjim gradom, U potrazi za križevačkim zdenčima Gornjim gradom, 8 crkvenih tornjeva 	<p>Razvoj pješačkih ruta koje bi povezivale sadržaje unutar destinacije i nastavak povezivanja sa sadržajima i rutama u okruženju.</p> <p>Označavanje ruta usmjeravajućim i turističkim tablama, uređenje i opremanje trasa, nastavak digitalizacije ruta u cilju podizanja atraktivnosti.</p>	<p>Atraktivna odredišta pješačkih ruta predstavljaju potencijal za brendiranje destinacije, jačanje prepoznatljivosti i atraktivnosti te konkurentnost.</p> <p>Postavljanje oznaka u prostoru u skladu s vizualnim i <i>brand</i>-identitetom destinacije. Promocija objedinjenih ruta obilaska destinacije. Raznolikost dinamike i zahtjevnosti ruta kao i dinamičnog okruženja kojima prolaze predstavlja širok tržišni potencijal među dobnim skupinama.</p>

GASTRONOMSKI I VINSKI TURIZAM			
Gastronomija	<ul style="list-style-type: none"> Lokalni restorani i ugostiteljski objekti navedeni u Tablici br. 8 	<p>Kreiranje tradicijskih jelovnika prilagođenih aktivnom turizmu.</p> <p>Uvođenje u jelovnike jednog jela s nazivom Križevaca, lokalne atrakcije ili običaja.</p>	Isticanje kreativnih i suvremenih primjena tradicijskih namirnica uz povezivanje s lokalnim vinima.
Vinski turizam	<ul style="list-style-type: none"> Vinska cesta križevačkog Prigorja prolazi područjem Križevaca te općina Kalnik, Sveti Petar Orehovec i Gornja Rijeka Vinska događanja: <ul style="list-style-type: none"> Vincekovo Bartolovo Martinje Križevačka berba 	<p>Organizacija različitih vinskih tematskih događanja.</p> <p>Organizacija Dana otvorenih vrata vinske ceste križevačkog Prigorja s uključivanjem i kombinacijom dodatnih sadržaja i ponude destinacije.</p> <p>Organizacija tematskih degustacija tijekom godine u suradnji s registriranim vinarima i lokalnim ugostiteljima.</p>	<p>Novo odredište za vinski turizam, za vinske početnike i vinske znalce.</p> <p>Promotivne poruke za vinski doživljaj križevačkog Prigorja.</p> <p>Predstavljanje pojedinih vinarija i vina na vlastitim promotivnim kanalima tijekom godine.</p>
OSTALI PROIZVODI			
Kozmologija	<ul style="list-style-type: none"> Zvezdarnica u Kozmološkom centru 	<p>U Kozmološkom centru djeluju i surađuju četiri organizacije civilnog društva: Astronomsko društvo Perzeidi, udruga P.O.I.N.T., Institut za kozmologiju i filozofiju prirode te Zaklada za lokalni razvoj i solidarnost Volim Križevce.</p> <p>Jedinstvena i atraktivna ponuda uz dobru stručnu i organizacijsku zastupljenost otvara brojne mogućnosti razvoja novih sadržaja u destinaciji.</p>	Povezivanje ključnih resursa destinacije sa suvremenim sadržajima u cilju kreiranja turističkog identiteta destinacije za moderno turističko tržište.
Sport	<ul style="list-style-type: none"> Moto utrka Nagrada Križevaca (prvenstvo RH) Malonogometni turnir 	<p>Križevačka moto utrka poznatija kao hrvatski Monte Carlo jedna od posljednjih koja se vozi ulicama grada.</p> <p>Tradicionalni turnir u malom nogometu u sportskoj dvorani u Križevcima.</p>	Promocija grada putem nacionalno prepoznatih sportskih događanja.
City break	<ul style="list-style-type: none"> Mural Spomenik djevojčici koja vozi romobil Trgovi Parkovi Eko bus Tematske staze na području gradske jezgre Suvenirnica putem socijalnog poduzetništva Isticanje lokalnih povijesnih posebnosti 	<p>Drugačije priče o gradu i ljudima, <i>city break</i> – lokalno.</p> <p>Približavanje posjetiteljima mjesta s dugom i bogatom poviješću s današnjim načinom života, gospodarstvom i organizacijom funkcioniranja malih gradova.</p>	Promocija grada koji cijelu godinu nudi atrakcije i dostupnost svih destinacijskih turističkih usluga.

TURISTIČKE USLUGE			
Smještaj	<ul style="list-style-type: none"> • 35 objekata • 1075 ležaja • 4 vrste objekata • 1 hotel 	Nastavak opremanja smještajnih objekata novim sadržajima, informacijama o ponudi, lokalno izrađenim dekoracijama i uporabnim predmetima.	Edukacija postojećih vlasnika smještajnih objekata o načinu promocije objekta i destinacije radi postizanja destinacijske promocijske sinergije.
Ugostiteljstvo	<ul style="list-style-type: none"> • Lokalni restorani • Vinarije 	Ponuda kušanja palete domaćih proizvoda u ugostiteljskim objektima.	Približavanje lokalne gastronomije i doživljaj lokalne sredine, života i ljudi ugostiteljskim objektima grada.

Tablica 13.

4. POKAZATELJI ODRŽIVOSTI NA RAZINI DESTINACIJE

Popis obveznih i specifičnih pokazatelja za praćenje održivosti destinacije, izvor i evidentiranje podataka koji su potrebni za izračun pokazatelja, rokovi i načini praćenja održivosti definirani su Pravilnikom o pokazateljima za praćenje razvoja i održivosti turizma (NN 112/24).

Križevci se prema indeksu turističke razvijenosti za 2024. godinu nalaze u IV kategoriji s indeksom razvijenosti 12,46. Sukladno čl. 14. Zakona o turizmu, Planom upravljanja destinacijom prate se obvezni pokazatelji održivosti destinacije. Podaci potrebni za izračun obveznih pokazatelja objedinjeni su prikupljanjem iz sekundarnih izvora podataka koji su javno dostupni te iz evidencija, baza, registara organizacija i institucija za koje je upit prosljedila TZG Križevaca. Podaci o potrošnji po mjesecima, podaci o prihodima i rashodima djelatnosti 55 i 56 te ostali pojedinačno potrebni podaci uvršteni su u poglavlje Analiza stanja. Istraživanje stavova lokalnog stanovništva o turizmu i utjecaju turizma na kvalitetu života te Istraživanje zadovoljstva cjelokupnim boravkom u destinaciji turista i jednodnevnih posjetitelja provedeno je anketiranjem putem platforme EUSurvey. Podaci dobiveni istraživanjem te svi prikupljeni podaci sukladno elementima pokazatelja održivosti uneseni su u tablice obveznih pokazatelja Ministarstva turizma i sporta te su sastavni dio Plana upravljanja destinacijom grada Križevaca za razdoblje 2025. – 2029.

Obvezni pokazatelji održivosti pokazuju vrijednosti dobivene unosom podataka u službenu tablicu Ministarstva turizma i sporta MINTS, tablica "Izračun osnovnih pokazatelja"

	Pokazatelj	Vrijednost/Izračun
1.	Broj turističkih noćenja na stotinu stalnih stanovnika u vrhu turističke sezone	0,24
2.	Zadovoljstvo lokalnog stanovništva turizmom (prosječan postotak zadovoljnih ispitanika)	2,5 %
3.	Zadovoljstvo cjelokupnim boravkom u destinaciji	Podatak nije dostupan
4.	Udio atrakcija (lokaliteta) pristupačnih osobama s invaliditetom	
5.	Broj organiziranih turističkih ambulanti	0
6.	Omjer potrošnje vode po turističkom noćenju u odnosu na prosječnu potrošnju vode po stalnom stanovniku destinacije (m ³)	4362
7.	Omjer količine komunalnog otpada nastale po noćenju turista i količine otpada koje generira stanovništvo u destinaciji (tone)	16,96
8.	Udio zaštićenih područja u destinaciji u ukupnoj površini destinacije (ukupno i pojedinačno po kategoriji zaštite)	0,01 % (park-šuma)
9.	Omjer potrošnje električne energije po turističkom noćenju u odnosu na potrošnju električne energije stalnog stanovništva destinacije (kWh)	-6934,39
10.	Uspostavljen sustav za prilagodbu klimatskim promjenama i procjenu rizika	Ne
11.	Ukupan broj dolazaka turista u mjesecu s najvećim opterećenjem (7/2024)	419
12.	Prosječna duljina boravka turista u destinaciji (u danima)	2,7
13.	Ukupan broj zaposlenih u djelatnostima pružanja smještaja te pripreme i posluživanja hrane	
14.	Poslovni prihod gospodarskih subjekata (obveznika poreza na dobit) u djelatnostima pružanja smještaja i usluživanja hrane	7.679.457,00
15.	Identifikacija i klasifikacija turističkih atrakcija	
16.	Status implementacije aktivnosti iz plana upravljanja destinacijom	
17.	Broj ostvarenih noćenja u smještaju u destinaciji po hektaru izgrađenog građevinskog područja JLS	4,9

Tablica 14.

5. RAZVOJNI SMJER S MJERAMA I AKTIVNOSTIMA

Sukladno Pravilniku o metodologiji izrade Plana upravljanja destinacijom, nakon provedene analize zadanih podataka pojedinačno i u Izvješću o analizi stanja te nakon analize pokazatelja održivosti, Planom upravljanja definira se turistički razvojni smjer destinacije. Razvojni smjer mora biti u skladu s usvojenim strateškim dokumentima na razini destinacije u svim sektorima. Razvojni smjer definira se uvažavajući sve postojeće infrastrukturne, razvojne i marketinške okolnosti destinacije, a sastavni su dio razvojnog smjera mjere i aktivnosti kojima se planira ostvarenje razvojnog smjera u četverogodišnjem planskom razdoblju.

5.1. SWOT analiza destinacije Križevci

<p>SNAGE</p> <ul style="list-style-type: none"> • kvalitetna komunalna infrastruktura • iznimno vrijedni obnovljeni resursi kulturno-povijesne baštine • blizina domaćeg i emitivnih tržišta • dobra prometna povezanost 	<p>SLABOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> • mali broj hotelskih kapaciteta • slaba prepoznatljivost destinacije • niska razina marketinške aktivnosti • niska razina poduzetničke aktivnosti u turizmu • mali broj registriranih objekata kušaonica, vinarija, izletišta i OPG-ova s ponudom za posjetitelje
<p>PRILIKE</p> <ul style="list-style-type: none"> • kvalitetni resursi za razvoj novog, tržišno konkurentnog proizvoda <i>outdoora</i> i boravka u prirodi • jačanje aktivnog, zelenog i eko turizma na turističkom tržištu • potencijal za razvoj vjerskog turizma • resurs za pristup novom tržištu i ciljnim skupinama s interesom za kozmologiju • fondovi za ostvarenje potpora za razvoj sadržaja i usluga u destinaciji 	<p>PRIJETNJE</p> <ul style="list-style-type: none"> • suradnja na razvoju zajedničkih i objedinjenih turističkih proizvoda s JLS iz okolice Križevaca • izostanak i/ili neiskorištavanje sustava potpora, lokalnih, nacionalnih i europskih, za razvoj sadržaja i usluga u turizmu • izostanak ulaganja u održavanje postojeće i podizanje razina kvalitete smještajne i ugostiteljske usluge

5.2. Identificiranje općih načela i ciljeva turizma

U identificiranju destinacijskih općih načela i ciljeva potrebno se voditi sljedećim načelima turizma: održivost, kvaliteta, pristupačnost, zadovoljstvo i sigurnost. Ciljevi turizma definirani su kao ekonomski, kulturološki, ekološki, socijalni i infrastrukturni.

Načela i ciljevi turizma definiraju se lokalno u skladu s općim načelima i ciljevima turizma, nacionalno definiranim Strategijom razvoja održivog turizma do 2030. godine. Lokalna destinacija definira načela i ciljeve u skladu s trenutačnim stanjem turizma u destinaciji, analizom resursa i potencijala, trendovima na turističkom tržištu,

dostupnim izvorima financiranja i u skladu s operativno-organizacijskim kapacitetima destinacije u turističkom, gospodarskom i socijalnom kontekstu.

Osnovna načela i ciljevi na kojima se temelji razvojni smjer u Planu upravljanja destinacijom Križevci identificiraju se kao:

Opća načela destinacije:

- valorizacija prirodnih resursa održivim upravljanjem turističkog razvoja
- valorizacija kulturnih resursa sinergijom svih lokalnih dionika
- podizanje razine kvalitete usluga osnaživanjem poduzetništva u turizmu
- jačanje pristupačnosti destinacije
- zadovoljstvo lokalnog stanovništva gospodarskim učincima turizma
- doprinos turizma podizanju razine kvalitete života
- stvaranje i održavanje osjećaja sigurnosti primjenom sigurnosnih mjera u svim aspektima boravka posjetitelja i života lokalnog stanovništva.

Opći ciljevi destinacije:

- porast broja smještajnih kapaciteta više kategorije kvalitete
- povećanje broja turističkih usluga u destinaciji
- izgradnja turističkog brenda destinacije
- jačanje konkurentne tržišne pozicije
- jačanje poduzetničke inicijative u turizmu.

5.3. Oblikovanje strateškog pravca i prioriteta

Strateški ciljevi hrvatskog turizma definirani Strategijom razvoja održivog turizma do 2030. godine su: cjelogodišnji i regionalno uravnoteženiji turizam, turizam uz očuvan okoliš, prostor i klimu, konkurentan i inovativan turizam i otporan turizam. Strategijom je također definirana i vizija hrvatskog turizma:

Poštujući prirodno i kulturno nasljeđe i jedinstveni identitet svih regija, stvorit ćemo održiv cjelogodišnji turizam poželjan za investicije, rad i život, koji doprinosi skladnom gospodarskom razvoju Hrvatske.

Prema usvojenom Strateškom planu razvoja turizma grada Križevaca za razdoblje 2020. – 2027. godine, definirane su vizija i misija turističkog razvoja, kako slijedi:

VIZIJA Križevci – grad burne povijesti i autentičnog ugođaja gdje se vrijedna kulturna i prirodna baština skladno obgrljuju.

MISIJA Inspirirani poviješću, spremno krećemo naprijed tragom naših velikana i razvijamo kreativne i konkurentne doživljaje za održivi turizam po mjeri i ukusu naše lokalne zajednice.

Valorizacija svih destinacijskih prirodnih i kulturnih resursa u cilju jačanja turističkog sektora koji će doprinijeti poboljšanju kvalitete lokalnog stanovništva i održivom očuvanju lokalnih posebnosti i resursa.

Strateški dokument ističe multidisciplinarni pristup turističkom razvoju destinacije te navodi (str. 8):

“Ključno polazište u izradi ovog strateškog dokumenta razvoja turizma grada Križevaca je odmak od tradicionalnog koncepta promatranja razvoja turističke destinacije kojemu je fokus isključivo na ekonomskim učincima turizma. Razvoj turizma na području grada Križevaca promatran je kroz suvremeni koncept razvoja turističke destinacije u srži kojeg je održivost razvoja i uravnoteženje ekonomskih, ekoloških i socio-kulturnih učinaka turizma.”

U četverogodišnjem razdoblju obuhvaćenom ovim Planom upravljanja **strateški prioriteti upravljanja i razvoja turizma u destinaciji** su:

1. **razvoj novih i unaprjeđenje kvalitete turističkih proizvoda aktivnog turizma i boravka u prirodi**
U skladu s odredbama Strateškog plana razvoja turizma grada Križevaca, nastavak razvoja novih turističkih proizvoda uvođenjem dodatnih sadržaja te podizanjem razine kvalitete turističke opremljenosti, informatizacije i digitalizacije turističke ponude. Radi snage resursa i razine tržišne prepoznatljivosti, svi predloženi turistički proizvodi razvrstavaju se u dva strateška prioriteta: turistički proizvodi aktivnog turizma i boravka u prirodi te kulturnog turizma i ostalih oblika turizma.
Strateški je prioritet upravljanja razvoj sljedećih turističkih proizvoda aktivnog turizma i boravka u prirodi: avanturistički/aktivni turizam, planinarski turizam, promatranje biljnog i životinjskog svijeta, konjički turizam, cikloturizam, sportski ribolov, transformativni i eko turizam, volonterski turizam, sportske manifestacije.
2. **razvoj novih i unaprjeđenje kvalitete turističkih proizvoda kulturnog turizma i ostalih oblika turizma**
Razvoj novih oblika ponude i valorizacije bogate kulturne baštine destinacije razvojem kulturnog turizma, kulturno-turističkih manifestacija, književnog turizma, mitološkog turizma, vjerski i religijski turizam.
Gastronomija i vinski turizam razvijaju se kao integralni dio tradicijske baštine destinacije.
Kao poseban oblik turističkog proizvoda izdvaja se zdravstveni turizam s podoblikom dentalnog turizma.
3. **povezivanje destinacije Križevci i okolice u jedinstvenu turističku destinaciju**
U cilju razvoja sadržaja i jačanja proizvoda boravka u prirodi te razvoja ruralnog turizma nastavak povezivanja destinacije Križevci s okolnim ruralnim destinacijama.
4. **brendiranje destinacije i ključnih turističkih proizvoda**
Jačanje tržišne prepoznatljivosti i konkurentnosti, kreiranje *brend*-identiteta destinacije i ključnih turističkih proizvoda: aktivni turizam i boravak u prirodi, kulturni turizam, enogastronomija.
5. **edukacija i povezivanje lokalnih dionika**
Jačanje lokalnih dionika za poduzetništvo u turizmu, povezivanje iskustva i koordinacija u cilju razvoja turističkih proizvoda i brendiranja destinacije.

5.4. Identificiranje ciljeva

U skladu sa strateškim prioritetima, destinacija Križevci definira sljedeće **specifične ciljeve**:

1. razvoj novih sadržaja u cilju jačanja ključnih turističkih proizvoda
2. digitalizacija i interpretacija turističke ponude i valorizacija resursa
3. brendiranje destinacije i ključnih turističkih proizvoda u cilju jačanja konkurentnosti destinacije
4. edukacijom i koordinacijom dionika poticanje poduzetničke inicijative u turizmu.

5.5. Mjere i aktivnosti

Strateški prioritet: Razvoj novih i unaprjeđenje kvalitete turističkih proizvoda aktivnog turizma i boravka u prirodi

Mjera: Uređenje, opremanje i označavanje sadržaja *outdoor*-aktivnosti

Aktivnosti:

1. nabava potrebne opreme za razvoj sadržaja
2. utvrđivanje novih i uređenje i opremanje postojećih biciklističkih i pješačkih staza
3. uređenje tematskih odmorišta
4. uređenje izletišta za boravak u prirodi
5. označavanje tematskih ruta
6. interpretacija prirodnih atrakcija, digitalno i u prostoru

Izvor financiranja: EU fondovi; nacionalni fondovi, sredstva JLS, sredstva TZG Križevaca

Nositelj provedbe: TZG Križevaca, Grad Križevci

Rok izvršenja: 2029.

Očekivani rezultati mjere: podizanje razine atraktivnosti proizvoda i destinacije, povećanje sadržaja aktivnog turizma, otvaranje novih tržišta, povećanje turističkog prometa, očuvanje prirodne baštine održivim turističkim razvojem.

Strateški prioritet: Razvoj novih i unaprjeđenje kvalitete turističkih proizvoda kulturnog turizma i ostalih oblika turizma

Mjera: Razvoj novih sadržaja i jačanje turističke konkurentnosti opremanjem i izgradnjom turističke infrastrukture

Aktivnosti:

1. unaprjeđenje postojećih manifestacija uvođenjem novih sadržaja i opremanjem
2. kreiranje novih interpretativnih tema i sadržaja književnog i mitološkog turizma
3. razvoj religijskog turizma kao poveznice kulturne i povijesne baštine sa suvremenošću
4. jačanje prepoznatljivosti lokalne tradicijske baštine putem gastronomije
5. jačanje prepoznatljivosti lokalne tradicijske baštine putem vinskog turizma
6. razvoj zdravstvenog turizma u kontekstu zdravog življenja u održivom prirodnom okruženju

Izvor financiranja: EU fondovi; nacionalni fondovi, sredstva JLS, sredstva TZG Križevaca

Nositelj provedbe: Grad Križevci, TZG Križevaca

Rok izvršenja: 2029.

Očekivani rezultati mjere: stvaranje novih motiva dolaska u destinaciju, podizanje atraktivnosti destinacije, poticanje kreativnosti i motivacije lokalnih dionika u promociji turizma, očuvanje kulturne baštine suvremenom interpretacijom, povećanje turističkog prometa.

Strateški prioritet: Povezivanje destinacije Križevci i okolice u jedinstvenu turističku destinaciju

Mjera: Objedinjavanjem lokalnih resursa jačanje turističke konkurentnosti

Aktivnosti:

1. objedinjavanje ponude aktivnog turizma
2. razvoj ruralnog turizma povezivanjem lokalnih dionika i tradicijske baštine

Izvor financiranja: EU fondovi; nacionalni fondovi, sredstva JLS, sredstva TZG Križevaca

Nositelj provedbe: TZG Križevaca, Grad Križevci, JLS Prigorja

Rok izvršenja: 2029.

Očekivani rezultati mjere: razvoj novih sadržaja, jačanje tržišne prepoznatljivosti i konkurentnosti, osnaživanje lokalnih dionika u turizmu, povećanje turističkog prometa.

Strateški prioritet: Brendiranje destinacije i ključnih turističkih proizvoda

Mjera: Kreiranje *brend*-identiteta destinacije i ključnih turističkih proizvoda

Aktivnosti:

1. kreiranje vizualnog identiteta i ključnih turističkih poruka destinacije Križevci
2. kreiranje vizualnog identiteta i promotivnih poruka ključnih turističkih proizvoda destinacije
3. promocija digitalnim kanalima i marketinškim suradnjama

Izvor financiranja: TZG Križevaca, sredstva JLS, nacionalni fondovi

Nositelj provedbe: TZG Križevaca

Rok izvršenja: 2029.

Očekivani rezultati mjere: jačanje prepoznatljivosti, atraktivnosti i vidljivosti destinacije, osnaživanje motiva dolaska u destinaciju, poticanje promotivnih aktivnosti lokalnih dionika, povećanje turističkog prometa, uključivanje lokalnih dionika u kreiranje turističke ponude.

Strateški prioritet: Edukacija i povezivanje lokalnih dionika

Mjera: Interni marketing i edukacija za održivi razvoj destinacije

Aktivnosti:

1. održavanje tematskih turističkih radionica svih lokalnih dionika
2. edukacija za održivi razvoj, korištenje *brend*-identiteta i jedinstvenu promociju destinacije

Izvor financiranja: TZG Križevaca, nacionalni fondovi, sredstva JLS

Nositelj provedbe: TZG Križevaca

Rok izvršenja: 2029.

Očekivani rezultati mjere: osnaživanje lokalnih dionika u turizmu, jačanje kapaciteta promocije destinacije, razvoj ponude, povećanje vidljivosti.

6. SMJERNICE I PREPORUKE ZA DIONIKE RAZVOJA

U cilju koordinirane i učinkovite realizacije strateških smjernica, mjera i aktivnosti definiranih Planom upravljanja destinacijom, proizašlih iz analize stanja u destinaciji, stanja na tržištu, SWOT analize i mogućnosti ostvarenja u četverogodišnjem razdoblju, donose se smjernice i preporuke za ključne dionike u destinaciji, nositelje realizacije Plana upravljanja. Realizacija ciljeva, aktivnosti i projekata Plana upravljanja podrazumijeva informiranost, razumijevanje i uključenost dionika svih razina u destinaciji u postizanju sinergijskog učinka. Razvoj i upravljanje turizmom ne može biti zadaća samo dionika turističkog sektora. Za ostvarenje kontinuiranih pozitivnih turističkih rezultata potrebno je kvalitetno upravljanje razvojem i investicijama u svim segmentima upravljanja.

6.1. Smjernice i preporuke za jedinicu lokalne samouprave

Aktivnosti i podrška održivom turističkom razvoju jedinica lokalne samouprave mogu se grupirati u sljedeće grupe aktivnosti:

1. Potpore razvoju poduzetništva u turizmu

Poduzetnici u turizmu, bilo da je riječ o tvrtkama, obrtnicima, OPG-ovima ili domaćinstvima, ključni su nositelji turističke ponude i sadržaja. Ciljane potpore poduzetništvu u smjeru njegova osnaživanja ili podizanja razine kvalitete usluge nužan su uvjet za ostvarenje rasta turističkih rezultata. Programe potpore potrebno je prilagoditi potrebama u poduzetništvu, ali i odabranom smjeru razvoja destinacije. Povećanje smještajnih kapaciteta, uređenje objekata, uvođenje novih sadržaja u ponudu i podizanje razine kvalitete prioritetni su programi potpora.

2. Potpora jačanju promocije destinacije

Podrška kreiranju turističkog identiteta destinacije i njegovo korištenje u komunikacijskim aktivnostima jedinice lokalne samouprave u cilju jačanja prepoznatljivosti destinacije i stvaranja klime razumijevanja procesa i aktivnosti održivog turističkog razvoja.

Podrška jedinice lokalne samouprave aktivnostima razvoja i unaprjeđenja turističkih proizvoda lokalne destinacijske organizacije.

3. Razvoj primarne i sekundarne turističke infrastrukture

Pretvaranje destinacijskih resursa u turistički sadržaj spreman za tržište i sadržaj koji utječe na ukupnu turističku sliku i promet destinacije, zahtijeva ulaganja u suvremen, održiv i atraktivan turistički proizvod koji će imati potencijal za konkurentsku poziciju na tržištu. Korištenje nacionalnih i europskih fondova za ulaganja u izgradnju i uređenje interpretacijskih, posjetiteljskih i informativnih centara, izgradnju, uređenje i označavanje tematskih turističkih putova te digitalizaciju svih usluga u destinaciji predstavljaju prioritet u turističkom razvoju destinacije u planskom razdoblju. Prilagođavanje ponude osjetljivim skupinama.

4. Razvoj komunalne infrastrukture i uređenje destinacije

Osiguranje kvalitetne komunalne infrastrukture te kontinuirano uređenje destinacije uvjeti su postizanja kvalitete života lokalnog stanovništva i posjetitelja. Kao destinacija sa značajnim udjelom jednodnevnih posjetitelja i izletnika, održavanje i unaprjeđenje infrastrukture i uređenje okoliša predstavljaju neke od ključnih doživljaja destinacije te imaju utjecaj na stvaranje novog motiva dolaska u destinaciju.

5. Koordinacija lokalnih dionika u suradnji s turističkom zajednicom

Destinaciju čine svi materijalni i nematerijalni resursi, a ljudi su najznačajniji resurs koji svojim djelovanjem objedinjava sve ostale resurse u turistički proizvod te stvara i nosi turistički identitet destinacije. Koordinacija svih razina lokalnih dionika u razumijevanju pozicije turizma u ukupnom gospodarstvu destinacije, doprinosu turizma očuvanju lokalnih vrijednosti te pozicioniranje dionika u odnosu na lokalnu destinacijsku organizaciju, turističku zajednicu grada. Podrška projektima edukacije i jačanja kapaciteta ljudskih resursa.

6.2. Smjernice i preporuke za turističku zajednicu

Turistička zajednica grada Križevaca obavlja zadaće definirane Zakonom o turističkim zajednicama i promicanju hrvatskog turizma. Preporuke aktivnosti turističke zajednice za plansko razdoblje grupiraju se:

1. Nastavak razvoja ključnih turističkih proizvoda: aktivni turizam, boravak u prirodi, tradicijska i kulturna baština, događanja

Razvojem cjelogodišnjeg turističkog proizvoda destinacija stvara preduvjete za turistički rast i povećanje razine zadovoljstva lokalnog stanovništva. Proizvod aktivnog turizma i boravka u prirodi namijenjen je svim dobnim skupinama, a povezivanjem s okolnim destinacijama jača se konkurentnost proizvoda. Turistička zajednica jedan je od ključnih nositelja organizacije manifestacija koje čine okosnicu turističkog identiteta destinacije. Ključne manifestacije trebaju jačati tržišnu prepoznatljivost te razvojem sadržaja snažnije predstavljati motiv dolaska u destinaciju. Ključne manifestacije temelje se na tradicijskoj baštini Križevaca i kalničkog Prigorja te je na toj baštini potrebno kreirati i razvijati cjelogodišnji turistički proizvod.

2. Razvoj novih sadržaja suradnjom s lokalnim dionicima i korištenjem digitalnih alata

Objedinjavanje ponude suradnjom s jedinicama lokalne samouprave iz okruženja doprinijet će jačanju prepoznatljivosti, atraktivnosti i konkurentnosti turističkih proizvoda, posebice aktivnog i ruralnog turizma. Nastavak digitalizacije ponude te unaprjeđenje sadržaja prepoznatljivih destinacijskih događanja.

3. Brendiranje i promocija destinacije i ključnih turističkih proizvoda

Izrada novog vizualnog identiteta destinacije i ključnih turističkih poruka te utvrđivanje glavnih promotivnih poruka. Jačanje vidljivosti i prepoznatljivosti destinacije i promocija ključnih sadržaja predstavljaju najznačajniji zadatak u cilju ukupnog turističkog razvoja destinacije.

4. Interni marketing

Poticati lokalne dionike na uvođenje sadržaja i podizanje razine kvalitete usluge. Podrška razvoju turističkih sadržaja lokalnih nositelja i povezivanje destinacijskog okruženja u cilju jačanja turističkih proizvoda.

6.3. Smjernice i preporuke za druge dionike u turizmu i u upravljanju turizmom u destinaciji

Razvoju destinacije treba pristupiti integriranjem svih dionika u cilju ostvarenja lokalnog turističkog razvoja. Informiranje, razumijevanje, edukacija i komunikacija nužan su preduvjet razumijevanja odabranog smjera

razvoja destinacije koji mora biti razumljiv i prihvaćen. Ponuda i aktivnosti svakog pojedinog lokalnog dionika integralan su i neodvojiv dio destinacije. Ponuda jednog objekta, koliko god bila atraktivna, ukoliko nije dio šire slike i doživljaja destinacije, neće stvarati vjerne goste koji se vraćaju. Valorizacija postojećih resursa koju provode lokalni dionici, prije svega proizvođači domaće hrane kao i vlasnici smještajnih objekata koji se mogu staviti u funkciju turizma, mogu značajno utjecati na ukupnu turističku sliku destinacije. Lokalni dionici raspolažu resursima stvaranja cjelogodišnje ponude za koju postoji interes tržišta, no bez formalizacije poslovanja i uobličavanja ponude, ozbiljniji će rezultati izostati. Lokalne dionike potrebno je uključiti u nove trendove promocije, osnažiti u prihvaćanju novih aktivnosti te ojačati suradnju s lokalnom turističkom zajednicom na razvoju novih proizvoda.

7. POPIS PROJEKATA

7.1. Popis projekata koji pridonose provedbi mjera potrebnih za doprinos ostvarenju pokazatelja održivosti na razini destinacije

Projekt: UREĐENJE I OPREMANJE SADRŽAJA AKTIVNOG TURIZMA			
Opis projekta	Povećanje mreže biciklističkih i pješačkih staza (Carevdar, Bukovje, Cubinec, Majurec, prigradska naselja) Adrenalinski park Park tamnog neba Razvoj i unaprjeđenje <i>outdoor</i> -proizvoda (biciklističke i planinarske staze) Vidikovci Arheološka nalazišta Uređenje židovskih arkada na groblju Edukativna dječja igrališta		
Doprinos ostvarenju pokazatelja održivosti	Proširenje turističke infrastrukture uređenjem i opremanjem sadržaja turističkih atrakcija iz područja aktivnog turizma, odgovorno korištenje prostora i zaštita prirode, poticanje zdravog načina života, jačanje društvene i ekonomske održivosti destinacije. Promocija odgovornog upravljanja prirodnim i kulturnim resursima destinacije. Doprinos zadovoljstva lokalnog stanovništva Doprinos zadovoljstva posjetitelja Povećanje broja turističkih dolazaka i noćenja Povećanje prosječne duljine boravka u destinaciji Povećanje poslovnih prihoda gospodarskih subjekata		
Nositelj projekta	Grad Križevci, TZG Križevaca	Lokacija provedbe	Križevci
Početak realizacije	2025.	Završetak realizacije	2029.
Ukupna procijenjena vrijednost projekta	2025. – 0 EUR 2026. – 50.000 EUR 2027. – 250.000 EUR 2028. – 250.000 EUR 2029. – 300.000 EUR Ukupno za razdoblje: 850.000 EUR		
Izvori financiranja	Grad Križevci, natječaji, TZG Križevaca		
Potrebna studijska/ projektna dokumentacija	Ne		

Projekt: UREĐENJE JEZERA ČABRAJI			
Opis projekta	Cilj strateškog projekta uređenja jezera Čabraji jest aktiviranje prostora u službi boravka građana i korištenje njegovih potencijala u svrhu stvaranja turističke atrakcije. Prostor je potrebno urediti kao izletišta. Studija i Strategija ZI (2019) predlaže uređenje poučne staze oko jezera koja je pogodna za pješake i bicikliste (s infotablama o bioraznolikosti na tom području), urbanom opremom uz stazu i jezero. Dio navedenog do danas je realiziran, a prostor je potrebno dodatno opremiti kantama za otpatke, stalcima za bicikle te predvidjeti i površine za piknik i roštiljanje. Jezero čini glavni element tog prostora te se predlaže, u svrhu jačeg kontakta posjetioca s vodom, izgraditi nekoliko drvenih molova. Pri uređenju prostora uz jezero Čabraji bitno je očuvati prirodan karakter prostora, odnosno ne intervenirati u postojeći teren, koristiti prirodne i propusne materijale pri izgradnji staza i urbane opreme te spriječiti nepotrebno uklanjanje vegetacije. Strategijom ZI (2019) dan je prijedlog povećanja površine šume posebne namjene (Š3) oko jezera Čabraji koji je ugrađen u grafički dio PPUG Križevaca.		
Doprinos ostvarenju pokazatelja održivosti	Identifikacija turističkih atrakcija, povećanje broja turističkih dolazaka i noćenja, povećanje prosječne duljine boravka u destinaciji, proširenje turističke infrastrukture, povećanje poslovnih prihoda gospodarskih subjekata, aktivno uključivanje lokalne zajednice Doprinos zadovoljstva lokalnog stanovništva Doprinos zadovoljstva posjetitelja		
Nositelj projekta	Grad Križevci	Lokacija provedbe	Križevci
Početak realizacije	2027.	Završetak realizacije	2029.
Ukupna procijenjena vrijednost projekta	300.000 EUR		
Izvori financiranja	EU financiranje, natječaji, Grad Križevci		
Potrebna studijska/projektna dokumentacija	Ne		

Projekt: UREĐENJE ŠETNICA UZ VODOTOKE VRTLIN I KORUŠKA			
Opis projekta	<p>Cilj je projekta uređenje šetnice uz gradski dio potoka Vrtlin, odnosno korištenje boravišnog potencijala potoka i uključivanje zelenih površina uz potok u sustav javnih zelenih gradskih površina. Krajobrazno uređenje zelenih površina treba obuhvatiti prostor potoka od željezničke pruge na jugu do Ulice Petra Zrinskog na sjeveru. Plan je urediti polifunkcionalnu šetnicu uz popratne sadržaje sportskog i rekreacijskog tipa, manja dječja igrališta, boravišta, planirati sadnju vegetacije i osiguranje potrebne hladovine.</p> <p>Revitalizacija potoka Koruške podrazumijeva mjere "prilagodbe poplavama", odnosno obnovu toka sukladno njegovim prirodnim obilježjima ili ekoremedijacijskim principima uređenja te osiguranje prirodnih prostora za kontrolirano plavljenje i retenciju velikih voda. Potrebno je izraditi analizu potencijala cjelovitog uređenja toka s ciljem ublažavanja bujica prije nego što dođu do Križevaca.</p>		
Doprinos ostvarenju pokazatelja održivosti	<p>Identifikacija turističkih atrakcija, povećanje broja turističkih dolazaka i noćenja, povećanje prosječne duljine boravka u destinaciji, proširenje turističke infrastrukture, povećanje poslovnih prihoda gospodarskih subjekata, aktivno uključivanje lokalne zajednice</p> <p>Doprinos zadovoljstva lokalnog stanovništva</p> <p>Doprinos zadovoljstva posjetitelja</p>		
Nositelj projekta	Grad Križevci	Lokacija provedbe	Križevci
Početak realizacije	2027.	Završetak realizacije	2029.
Ukupna procijenjena vrijednost projekta	200.000 EUR		
Izvori financiranja	EU financiranje, natječaji, Grad Križevci		
Potrebna studijska/projektna dokumentacija	Ne		

Projekt: POVEĆANJE RAZINE PODUZETNIČKE AKTIVNOSTI U TURIZMU			
Opis projekta	<ul style="list-style-type: none"> • Program potpora za nove turističke poduzetnike i <i>start-upove</i> • Edukacije o digitalnom marketingu i upravljanju destinacijom • Umrežavanje lokalnih pružatelja usluga putem klastera ili udruge • Razvoj zajedničkog brenda lokalnih proizvoda i usluga 		
Doprinos ostvarenju pokazatelja održivosti	<p>Povećanje broja turističkih dolazaka i noćenja, povećanje prosječne duljine boravka u destinaciji, povećanje poslovnih prihoda gospodarskih subjekata, povećanje broja zaposlenih u djelatnostima smještaja te pripreme i usluživanja hrane, aktivno uključivanje lokalne zajednice</p> <p>Doprinos zadovoljstva lokalnog stanovništva Doprinos zadovoljstva posjetitelja</p>		
Nositelj projekta	Grad Križevci	Lokacija provedbe	Križevci
Početak realizacije	2026.	Završetak realizacije	2029.
Ukupna procijenjena vrijednost projekta	200.000 EUR		
Izvori financiranja	EU financiranje, natječaji, Grad Križevci		
Potrebna studijska/ projektna dokumentacija	Ne		

Projekt: POVEĆANJE BROJA REGISTRIRANIH KUŠAONICA, VINARIJA, IZLETIŠTA I OPG-ova			
Opis projekta	<ul style="list-style-type: none"> • Subvencije za uređenje i registraciju objekata za posjetitelje • Organizacija "Dana otvorenih vrata OPG-ova" • Razvoj novih vinskih i gastronomskih ruta • Promotivna kampanja usmjerena na autentičnu lokalnu eno-gastro ponudu 		
Doprinos ostvarenju pokazatelja održivosti	<p>Povećanje broja turističkih dolazaka, povećanje prosječne duljine boravka u destinaciji Povećanje poslovnih prihoda gospodarskih subjekata Povećanje broja zaposlenih u djelatnostima smještaja te pripreme i usluživanja hrane Aktivno uključivanje lokalne zajednice Doprinos zadovoljstva lokalnog stanovništva Doprinos zadovoljstva posjetitelja</p>		
Nositelj projekta	Grad Križevci, TZ KŽ	Lokacija provedbe	Križevci
Početak realizacije	2027.	Završetak realizacije	2029.
Ukupna procijenjena vrijednost projekta	150.000 EUR		
Izvori financiranja	EU financiranje, natječaji, Grad Križevci		
Potrebna studijska/ projektna dokumentacija	Ne		

Projekt: REVITALIZACIJA PARK-ŠUME ŽUPETNICE			
Opis projekta	<p>Cilj je projekta revitalizirati park-šumu Župetnicu tako da ponovno postane ugodan prostor boravka, rekreacije, druženja i edukacije u prirodi za građane Križevaca, ali i ostale posjetioce i turiste. Potrebno je izraditi prostorno-programsku studiju park-šume unutar koje će se pobliže definirati primjereni sadržaji i njihov prostorni raspored, potencirati postojeću bioraznolikost, važnost očuvanja tog prostora čistim i bez otpada, sve u skladu sa zahtjevima zaštite prirode tog vrijednog prostora. Projektno rješenje revitalizacije park-šume Župetnice temeljit će se na rezultatima i smjernicama prethodne studije. Ovom Strategijom daju se uvjeti za parkiralište čiju je završnu obradu potrebno izvesti u prirodnim propusnim materijalima kako bi se što bolje uklopilo u prirodni okoliš, kao i uvjet osiguranja prostora za vidikovac koji se danas tamo nalazi, a pruža atraktivnu i daleku vizuru na Križevce. U sklopu strateškog projekta provesti aktivnosti s ciljem uključivanja i edukacije lokalnog stanovništva u svrhu povećanja svijesti o važnosti revitalizacije vrijednih prirodnih područja, o ciljevima revitalizacije, o konkretnim rezultatima i koristima koje bi oni mogli imati od provedenog strateškog projekta. Potrebno je unaprijediti sadržaje i opremu za socijalno korištenje park-šume (biciklističke i trim staze, edukacija, izletnički sadržaji, poučna staza).</p>		
Doprinos ostvarenju pokazatelja održivosti	<p>Identifikacija turističkih atrakcija, povećanje broja turističkih dolazaka i noćenja, povećanje prosječne duljine boravka u destinaciji, proširenje turističke infrastrukture, povećanje poslovnih prihoda gospodarskih subjekata, aktivno uključivanje lokalne zajednice Doprinos zadovoljstva lokalnog stanovništva Doprinos zadovoljstva posjetitelja</p>		
Nositelj projekta	Grad Križevci	Lokacija provedbe	Križevci
Početak realizacije	2027.	Završetak realizacije	2028.
Ukupna procijenjena vrijednost projekta	150.000 EUR		
Izvori financiranja	EU financiranje, natječaji, Grad Križevci		
Potrebna studijska/projektna dokumentacija	Ne		

Projekt: REVITALIZACIJA RATARSKE ŠUME			
Opis projekta	Cilj je projekta revitalizirati Ratarsku šumu tako da postane prostor za rekreaciju u prirodi za građane Križevaca, ali i ostale posjetioce i turiste. Potrebno je izraditi prostorno-programsku studiju Ratarske šume unutar koje će se pobliže definirati primjereni sadržaji i njihov prostorni raspored, sve u skladu sa zahtjevima zaštite bioraznolikosti i posebne namjene pozicionirane unutar šume (HV). Projektno rješenje revitalizacije šume temeljit će se na rezultatima i smjernicama prethodne studije. U sklopu strateškog projekta provesti aktivnosti s ciljem uključivanja i edukacije lokalnog stanovništva u svrhu povećanja svijesti o važnosti revitalizacije vrijednih prirodnih područja, o ciljevima revitalizacije, o konkretnim rezultatima i koristima koje bi oni mogli imati od provedenog strateškog projekta.		
Doprinos ostvarenju pokazatelja održivosti	Identifikacija turističkih atrakcija, povećanje broja turističkih dolazaka i noćenja, povećanje prosječne duljine boravka u destinaciji, proširenje turističke infrastrukture, povećanje poslovnih prihoda gospodarskih subjekata, aktivno uključivanje lokalne zajednice Doprinos zadovoljstva lokalnog stanovništva Doprinos zadovoljstva posjetitelja		
Nositelj projekta	Grad Križevci	Lokacija provedbe	Križevci
Početak realizacije	2027.	Završetak realizacije	2028.
Ukupna procijenjena vrijednost projekta	150.000 EUR		
Izvori financiranja	EU financiranje, natječaji, Grad Križevci		
Potrebna studijska/ projektna dokumentacija	Ne		

Projekt: JAČANJE AKTIVNOG, ZELENOG I EKO TURIZMA			
Opis projekta	<ul style="list-style-type: none"> • certificiranje destinacije kao “zelene destinacije” • postavljanje solarne rasvjete i eko infrastrukture na izletištima • edukativni programi o očuvanju prirode i bioraznolikosti • organizacija zelenih manifestacija (eko sajmovi, dani održivosti) 		
Doprinos ostvarenju pokazatelja održivosti	Povećanje broja turističkih dolazaka i noćenja, povećanje prosječne duljine boravka u destinaciji, povećanje poslovnih prihoda gospodarskih subjekata, aktivno uključivanje lokalne zajednice Doprinos zadovoljstva lokalnog stanovništva Doprinos zadovoljstva posjetitelja		
Nositelj projekta	Grad Križevci, TZ KŽ	Lokacija provedbe	Križevci
Početak realizacije	2026.	Završetak realizacije	2029.
Ukupna procijenjena vrijednost projekta	100.000 EUR		
Izvori financiranja	EU financiranje, natječaji, Grad Križevci		
Potrebna studijska/ projektna dokumentacija	Ne		

Projekt: VJERSKI TURIZAM			
Opis projekta	<ul style="list-style-type: none"> • uređenje i interpretacija sakralne baštine i hodočasničkih ruta • organizacija tematskih duhovnih vikenda i susreta • digitalna karta crkava i kapela s povijesnim prikazom 		
Doprinos ostvarenju pokazatelja održivosti	Identifikacija turističkih atrakcija, povećanje broja turističkih dolazaka i noćenja, povećanje prosječne duljine boravka u destinaciji, povećanje poslovnih prihoda gospodarskih subjekata, aktivno uključivanje lokalne zajednice Doprinos zadovoljstva lokalnog stanovništva Doprinos zadovoljstva posjetitelja		
Nositelj projekta	TZ, Grad Križevci	Lokacija provedbe	Križevci
Početak realizacije	2026.	Završetak realizacije	2029.
Ukupna procijenjena vrijednost projekta	100.000 EUR		
Izvori financiranja	EU financiranje, natječaji, Grad Križevci		
Potrebna studijska/projektna dokumentacija	Ne		

Projekt: KRIŽEVAČKO VELIKO SPRAVIŠĆE			
Opis projekta	<p>Križevačko veliko spravišće najstarija je tradicionalna pučka svečanost i kulturno-povijesna manifestacija kontinentalne Hrvatske koja se održava sredinom lipnja već više od pet desetljeća. Temelji se na legendi o netrpeljivosti između križevačkih purgera i "šljivara", kalničkih plemenitaša. Križevački purgeri, ponosni na svoja prava – isticali su svoje prvenstvo i nadmoć dok su Kalničani, ponosni na svoje plemstvo, darovano od kralja Bele IV. kojeg su u bijegu pred Mongolima hranili šljivama na Kalniku (otuda ime "šljivari"), neprekidno dolazili u sukob s purgerima. Davne 1242. godine pred najezdom Tatara kralj Bela IV. sklonio se s vojskom pod okrilje kalničkih zidina. Njihovu upornost da prodru u unutrašnjost zidina i poraze kraljevu vojsku osujetili su kalnički seljaci koji su hrabre vojnike prehranjivali domaćim šljivama. Krempko voće dalo je kraljevim vojnicima snage da izdrže i odbiju tatarski napad. Zbog toga je Bela IV. svim seljacima koji su im pomogli dodijelio plemićke titule što je razljutilo križevačke purgere. Svađa je trajala do slučajne ženidbe kalničkog šljivara i purgerske djevojke kada je došlo do pomirenja. Scenski prikaz tog događaja prikazuje se u predstavi u dva dijela uz mnoštvo popratnih sadržaja na križevačkim ulicama i trgovima.</p>		
Doprinos ostvarenju pokazatelja održivosti	<p>Povećanje broja turističkih dolazaka i noćenja, povećanje prosječne duljine boravka u destinaciji, povećanje poslovnih prihoda gospodarskih subjekata, aktivno uključivanje lokalne zajednice Doprinos zadovoljstva lokalnog stanovništva Doprinos zadovoljstva posjetitelja</p>		
Nositelj projekta	TZG Križevaca	Lokacija provedbe	Križevci
Početak realizacije	2025.	Završetak realizacije	2029.
Ukupna procijenjena vrijednost projekta	<p>2025. – 150.000 EUR 2026. – 270.000 EUR 2027. - 280.000 EUR 2028. – 285.000 EUR 2029. – 300.000 EUR Ukupno za razdoblje: 1.285.000 EUR</p>		
Izvori financiranja	<p>Grad Križevci, Hrvatska turistička zajednica, Ministarstvo turizma i sporta, sponzori, Turistička zajednica Koprivničko-križevačke županije, mjestovina</p>		
Potrebna studijska/projektna dokumentacija	Ne		

Projekt: MANIFESTACIJE I DOGAĐANJA NA PODRUČJU KRIŽEVACA	
Opis projekta	Tijekom godine na području Križevaca održavaju se mnogobrojne manifestacije. Nekima se obilježavaju poznati datumi, dok druge slave i obilježavaju gradske dane.
	<p>Vinski sveci – Vincekovo Po starom običaju, vinari, vinogradari i brojni štovatelji vinskih običaja, vinske kapljice i domaće popevke, na Vincekovo prvi put u kalendarskoj godini pohode vinograde i “bude trsje”. Manifestacija se održava u vinogradima u okolici Križevaca. Udruga Bilikum, Članovi Vinske ceste. Sredstva: 600 EUR</p>
	<p>Svjetski dan turističkih vodiča Povodom Svjetskog dana turističkih vodiča u veljači se svake godine planira besplatno vođenje i upoznavanje grada Križevaca za sve zainteresirane građane i posjetitelje grada. Sve je počelo u Beču, kada su lokalni turistički vodiči odlučili predstaviti svoje zanimanje i svoj grad lokalnim stanovnicima. Otada se 21. veljače širom svijeta na inicijativu Svjetske federacije udruženja turističkih vodiča (<i>The World Federation of Tourist Guide Associations</i>), obilježava kao Međunarodni dan turističkih vodiča. Sredstva: 400 EUR</p>
	<p>Križevački fašnik Maskirani festival s ciljem razvoja kreativnosti i dječje mašte putem glazbe, plesa i igre. Povorka i predstavljanje maskiranih skupina, ovisno o vremenu na otvorenom ili u zatvorenom prostoru. Termin: veljača Sredstva: 800 EUR</p>
	<p>Svjetski dan pčela na Prigorskoj medenoj stazi Projekt obilježavanja Svjetskog dana pčela uspješno započet tijekom 2024. godine, nastavlja se i dalje razvijati. Vođena šetnja Prigorskim medenim stazama u suradnji s članovima Pčelarskog društva Križevci, pokazno vrcanje meda, pogled u košnice i degustacija meda. Sredstva: 500 EUR</p>
	<p>Križevci Beach party Ležaljke, bazeni, morski psi, suncobrani i pijesak, cjelodnevni zabavni program te prigodna ugostiteljska ponuda razlog su zašto posjetitelji obožavaju ovaj događaj. Već tradicionalno za najmlađe se priprema veći broj vodenih i zabavnih besplatnih atrakcija u kojima će moći uživati cijeli dan. Za glazbeni dio angažiran je dijelom DJ, a ostatak živa glazba. Sredstva: 7.000 EUR</p>
	<p>KŽ Blues Fest Nastupi renomiranih imena <i>blues</i> scene u Hrvatskoj, krajem kolovoza tijekom petka i subote. Sredstva: 5.000 EUR</p>

Opis projekta	Dani sv. Marka Križevčanina Program proslave Dana svetog Marka Križevčanina, zaštitnika Grada Križevaca, Koprivničko-križevačke županije i Bjelovarsko-križevačke biskupije, u Križevcima ispunjeni duhovnim sadržajima. Promocija manifestacije turističkim agencijama.		
	Pozdrav jeseni Projekt kreativnog sajma koji kreativcima i umjetnicima omogućava predstavljanje svojih radova. Manifestacija je prvi put održana davne 2019. godine. Program uključuje: sajam kreativnih radova na jesenski uređenim štandovima, kreativne radionice za djecu i odrasle, predstave za djecu. Sredstva: 1.700 EUR		
	Advent u Križevcima / Doček Nove godine Program Adventa u Križevcima tijekom prosinca / Doček Nove godine na križevačkim trgovima s vatrometom i glazbenim programom. Sredstva: 55.000 EUR		
	Potpore manifestacijama Razne udruge, KUD-ovi i institucije svake godine organiziraju mnogobrojne manifestacije. U 2025. godini planira se, ovisno o financijskim mogućnostima, suorganizacija manifestacija s drugim subjektima te donacija za manifestacije sa svrhom promocije Križevaca i Kalničkog prigorja.		
Doprinos ostvarenju pokazatelja održivosti	Povećanje broja turističkih dolazaka i noćenja, povećanje prosječne duljine boravka u destinaciji, povećanje poslovnih prihoda gospodarskih subjekata, aktivno uključivanje lokalne zajednice Doprinos zadovoljstva lokalnog stanovništva Doprinos zadovoljstva posjetitelja		
Nositelj projekta	TZG Križevaca	Lokacija provedbe	Križevci
Početak realizacije	2025.	Završetak realizacije	2029.
Ukupna procijenjena vrijednost projekta	2025. – 68.000 EUR 2026. – 71.000 EUR 2027. – 72.000 EUR 2028. – 72.000 EUR 2029. – 73.000 EUR Ukupno za razdoblje: 356.000 EUR		
Izvori financiranja	Vlastita sredstva TZ, Grad Križevci, sponzori, natječaji		
Potrebna studijska/projektna dokumentacija	Ne		

Projekt: BRENDIRANJE I PROMOCIJA DESTINACIJE			
Opis projekta	Jasna definicija identiteta, autentičnih vrijednosti i konkurentske prednosti područja Grada Križevaca. Analizom ciljne publike i tržišta razviti prepoznatljiv vizualni i komunikacijski koncept koji predstavlja jedinstveni karakter destinacije. Strategija obuhvaća integrirane promotivne aktivnosti, uključujući digitalni marketing, PR kampanje i suradnju s relevantnim partnerima. Krajnji je cilj projekta povećanje vidljivosti destinacije, privlačenje većeg broja posjetitelja i jačanje pozitivnog imidža na domaćem i međunarodnom tržištu.		
Doprinos ostvarenju pokazatelja održivosti	Identifikacija i klasifikacija turističkih atrakcija Povećanje broja turističkih dolazaka i noćenja Doprinos zadovoljstva lokalnog stanovništva Doprinos zadovoljstva posjetitelja		
Nositelj projekta	TZG Križevaca	Lokacija provedbe	Križevci
Početak realizacije	2025.	Završetak realizacije	2029.
Ukupna procijenjena vrijednost projekta	2026. – 36.000 EUR 2027. – 20.000 EUR 2028. – 25.000 EUR 2029. – 27.000 EUR Ukupno za razdoblje: 98.000 EUR		
Izvori financiranja	Natječaji HTZ, vlastita sredstva, Grad Križevci		
Potrebna studijska/projektna dokumentacija	Ne		

7.2. Projekti od posebnog značaja za razvoj destinacije

Projekt: OBNOVA ZGRADE HRVATSKOG DOMA			
Opis projekta	Infrastrukturni projekt koji obuhvaća renoviranje zgrade Hrvatskog doma u kojoj se nalazi Glazbena škola, Klub kulture s ciljem razvoja kulturnih i turističkih potencijala kao i promocije kulturnih aktivnosti.		
Doprinos ostvarenju strateških ciljeva	Razvoj kulturnih i turističkih potencijala kao i promocije kulturnih aktivnosti.		
Nositelj projekta	Grad Križevci POU Križevci, Glazbena škola	Lokacija provedbe	Križevci
Početak realizacije	2026.	Završetak realizacije	2029.
Ukupna procijenjena vrijednost projekta	5.000.000 EUR		
Izvori financiranja	EU sredstva		
Potrebna studijska/ projektna dokumentacija	Da		

Projekt: OBNOVA GRADSKIH BAZENA			
Opis projekta	Ovim projektom planira se unaprijediti sportsko-rekreacijska ponuda grada te omogućiti sigurno i ugodno korištenje bazena.		
Doprinos ostvarenju strateških ciljeva	Razvoj novih i unaprjeđenje kvalitete turističkih proizvoda aktivnog turizma i boravka u prirodi. Infrastrukturni projekt koji obuhvaća renoviranje gradskih bazena u svrhu razvoja turističkih potencijala.		
Nositelj projekta	Grad Križevci	Lokacija provedbe	Križevci
Početak realizacije	2026.	Završetak realizacije	2029.
Ukupna procijenjena vrijednost projekta	2026. – izrada projektne dokumentacije Ukupno za razdoblje: 12.000.000 EUR		
Izvori financiranja	EU financiranje, natječaji, Grad Križevci		
Potrebna studijska/projektna dokumentacija	Da		

Projekt: PROSTOR BIVŠE VOJARNE – ZGRADA SPAVAONICA			
Opis projekta	<p>Nekadašnja vojarna Stjepan Lacković nalazi se u središnjem dijelu grada Križevaca, a čini je kompleks zgrada s otvorenim zelenim površinama. Prostor bivše vojarne darovan je Gradu te je veći dio zgrada i prostora već prenamijenjen u sadržaje društvene i pretežito poslovne namjene. Danas se tamo nalaze Razvojni centar i tehnološki park, srednja škola, restoran, dom za starije i gradska knjižnica. Zgrada spavaonice, koja je prepoznata kao potencijal za ponovno korištenje neiskorištenih prostora, u dobrom je stanju te se tamo danas već nalazi dječji vrtić.</p> <p>U planu je preostale prostore u zgradi iskoristiti za uspostavu stambene zadruge. Zelene površine kompleksa pretežito su uređene i sadrže dječje igralište, <i>skatepark</i>, vježbalište na otvorenom te spomen-obilježje križevačkim braniteljima iz Domovinskog rata. Zelenim površinama dominira travnjak s visokim stablima, a prisutne su i živice, grmlje i sadnice stabala. Planirani projekt pokriva dvije teme kružnog gospodarstva – revitalizaciju i obnovu nekorištenih prostora i zgrada te planiranje i gradnju novih zgrada u skladu s načelima kružnog gospodarstva.</p>		
Doprinos ostvarenju strateških ciljeva	Razvoj novih i unaprjeđenje kvalitete turističkih proizvoda kulturnog turizma i ostalih oblika turizma.		
Nositelj projekta	Grad Križevci	Lokacija provedbe	Križevci
Početak realizacije	2026.	Završetak realizacije	2029.
Ukupna procijenjena vrijednost projekta	5.000.000 EUR		
Izvori financiranja	EU financiranje, natječaji, Grad Križevci		
Potrebna studijska/ projektna dokumentacija	Ne		

Projekt: REKONSTRUKCIJA I OZELENJIVANJE UŽEG SREDIŠTA GRADA			
Opis projekta	Unaprjeđenje postojećih zelenih površina užeg središta grada te implementacija novih elemenata zelene infrastrukture. Projekt obnove uključuje sadnju novih stabala, grmova i zelenih zidova. Provedbom ovog projekta grad će dobiti zeleniju javnu infrastrukturu, čime će se pozitivno utjecati na klimatske promjene te smanjenje toplinskih otoka i proizvodnju ugljičnog dioksida, a ujedno i vizualno doprinijeti izgledu grada.		
Doprinos ostvarenju strateškog cilja	Razvoj novih i unaprjeđenje kvalitete turističkih proizvoda aktivnog turizma i boravka u prirodi.		
Nositelj projekta	Grad Križevci	Lokacija provedbe	Križevci
Početak realizacije	2026.	Završetak realizacije	2029.
Ukupna procijenjena vrijednost projekta	1.500.000 EUR		
Izvori financiranja	EU financiranje, natječaji, Grad Križevci		
Potrebna studijska/projektna dokumentacija	Ne		

IMPRESUM

NARUČITELJ: Turistička zajednica Grada Križevaca

ZA NARUČITELJA: Olinka Gjigaš, direktorica

IZVRŠITELJ: Sub Tuum, obrt za podršku razvoju i promociji destinacija, Rujana Bušić

LEKTURA: Nikolina Maletić, prof.

GRAFIČKA PRIPREMA: Knez dizajn